

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av överenskommelsen med Estland om folkbokföring samt med förslag till lag om ändring av 6 § i lagen om hemkommun

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att riksdagen godkänner den mellan Republiken Finlands regering och Republiken Estlands regering ingångna överenskommelsen om folkbokföring samt antar en lag om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen. Vidare föreslås det sådana ändringar i lagen om hemkommun som överenskommelsen kräver.

Syftet med överenskommelsen är att stödja befolkningens rörlighet mellan Finland och Estland samt att underlätta folkbokföringen i avtalsstaterna. Meningen är att det ska vara möjligt att vara registrerad som stadigvarande bosatt endast i en av avtalsstaterna åt gången och att beslutet om bostadsorten vid en flyttning bestäms av inflyttningsstaten med avseende på bägge staters befolkningsregister. Samtidigt syftar överenskommelsen till att ingen som flyttar mellan staterna ska bli utan stadigvarande bostadsort. Överenskommelsen ska också främja utbytet av befolkningsdata mellan ländernas befolkningsdatasystem. Den som bor i den ena avtalsstaten och flyttar till den andra ska inte behöva visa upp särskilda intyg med sådana uppgifter som myndigheterna utbyter med stöd av överenskommelsen. Anmälningsförfarandet mellan registermyndigheterna ska ske elektroniskt.

Överenskommelsen träder i kraft den första dagen i den andra månaden efter att den senare av de skriftliga underrättelser har mottagits där staterna på diplomatisk väg meddelar varandra att de nationella rättsliga kraven för ikraftträdande av överenskommelsen har uppfyllts. Lagen om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen och lagen om ändring av lagen om hemkommun, som ingår i propositionen, avses träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet, samtidigt som överenskommelsen träder i kraft.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Beredning	5
2 Målen med överenskommelsen	6
3 De viktigaste förslagen	6
4 Propositionens konsekvenser	8
4.1 Inledning	8
4.2 Konsekvenser för ställningen och rättssäkerheten för personer som registrerats i befolkningsdatasystemet	8
4.3 Konsekvenser för verksamheten och informationshanteringen inom Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata samt befolkningsdatas informationssäkerhet	9
4.4 Konsekvenser för skyddet personuppgifter	10
5 Remissvar	11
6 Bestämmelserna i överenskommelsen och deras förhållande till lagstiftningen i Finland	11
7 Specialmotivering till lagförslaget	20
Lagen om överenskommelsen med Estland om folkbokföring	20
7.1 Lagen om överenskommelsen med Estland om folkbokföring	20
7.2 Ändringarna i lagen om hemkommun	20
8 Ikraftträdande	21
9 Bifall av Ålands lagting	21
10 Verkställighet och uppföljning	22
11 Behovet av riksdagens samtycke samt behandlingsordning	22
11.1 Behovet av riksdagens samtycke	22
11.2 Behandlingsordning	24
LAGFÖRSLAG	26
Lag om överenskommelsen med Estland om folkbokföring	26
Lag om ändring av 6 § i lagen om hemkommun	27
AVTALSTEXT	28
BILAGA	38
PARALLELLTEXT	40
Lag om ändring av 6 § i lagen om hemkommun	40

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Befolkningsdatasystemet är ett av det finländska samhällets viktigaste basregister som förs för att möjliggöra, genomföra och säkerställa samhällets funktioner och informationsförsörjning samt samhällsmedlemmarnas rättigheter och skyldigheter. Lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (661/2009), nedan kallad lagen om befolkningsdatasystemet, trädde i kraft den 1 mars 2010 (lagens rubrik ändrades genom lag 1175/2019 som trädde ikraft den 1 januari 2020). I lagen ingår bland annat bestämmelser om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas (föregångare Befolkningsregistercentralen) uppgifter som personuppgiftsansvarig för befolkningsdatasystemet, befolkningsdatasystemets datainnehåll och uppdatering av uppgifter, behörighet att uppdatera uppgifter samt utlämnande av uppgifter. Närmare bestämmelser om datainnehållet i befolkningsdatasystemet och om anmälan och behandling av uppgifter finns i statsrådets förordning om befolkningsdatasystemet (128/2010).

Lagen om hemkommun (201/1994) trädde i kraft den 1 juni 1994. I lagen finns bestämmelser bland annat om anmälningsskyldighet för den som flyttar, mottagande av anmälningar, anteckning om hemkommun och folkbokföringskommun i befolkningsdatasystemet, rättelse av felaktiga registreringar och sökande om ändring i beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata om rättelse av fel. Skyldigheten enligt lagen om hemkommun att göra flyttansmälan gäller såväl flyttning inom Finland som flyttning till eller från utlandet.

Bostadsorten fastställs i det finska befolkningsdatasystemet utifrån lagen om hemkommun, men också på grundval av internationella överenskommelser. Vid flyttning mellan de nordiska länderna tillämpas förutom bestämmelserna i lagen om hemkommun även överenskommelsen mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om folkbokföring (FördrS 96/2006) som undertecknades i Stockholm den 1 november 2004 och som trädde i kraft den 1 januari 2007 genom lag 955/2005. Överenskommelsen gäller personer som är registrerade som bosatta i någon av avtalsstaterna och som flyttar till ett annat nordiskt land. Enligt överenskommelsen avgör den lokala registermyndigheten i inflyttningsstaten om en person ska registreras som bosatt i den staten. Om den som flyttar registreras som bosatt i inflyttningsstaten, ska utflyttningsstaten analogt registrera den berörda personen som utflyttad ur landet. Med stöd av överenskommelsen kan också personuppgifter utbytas om den som flyttar och om dennes familjeförhållanden.

Lagen om hemkommun har ändrats i flera omgångar och då har bland annat bestämmelserna om flyttansmälan preciserats, de ändringar gjorts som överenskommelsen mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om folkbokföring krävde och grunderna för fastställande av hemkommun preciserats för att främja valfriheten som gäller hemkommun. Totalrevisionen av lagen om hemkommun har beretts sedan oktober 2021. Utlåtanden om utkastet till regeringsproposition har begärts 28.8.-20.10.2023 (se <https://valtioneuvosto.fi/hankkeet> med identifieringskod VM125:00/2021).

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (tidigare Befolkningsregistercentralen) har sedan 2005 haft ett avtal om utbyte av uppgifter med estniska inrikesministeriet som är Estlands folkbokföringsmyndighet. Utbytet av uppgifter enligt det avtalet gäller flyttning och utbyte av befolkningsregisteruppgifter om estniska medborgare som bor i Finland och finländska medborgare som bor i Estland. Uppgifter begärs och ges i snitt en gång om året.

De största problemen med det nuvarande informationsutbytet hänför sig från finländsk synpunkt till att tillämpningsområdet för det nämnda avtalet beträffande flyttningsuppgifter är begränsat till endast estniska och finska medborgare och till att den som flyttar kan bli registrerad som fast bosatt både i Finland och i Estland, eftersom det utifrån uppgifter från inflyttningsstaten inte direkt kan göras en anteckning om bostadsort i utflyttningsstatens befolkningsregister.

Flyttningar mellan Finland och Estland begränsar sig inte endast till finska och estniska medborgare, utan de som flyttar och som bor i det andra landet kan vara medborgare i något annat EU-land, i ett tredje land eller ha okänd nationalitet. Exempelvis enligt den folkräkning som den estniska statistikcentralen gjorde 2011 är cirka 15 procent av dem som bor i Estland inte estniska medborgare.

För närvarande är uppgiften om bostadsort i huvudsak avhängig av den berörda personens egen anmälan. Den som flyttar från den ena staten till den andra ska göra en flyttningsanmälan till inflyttningsstatens registermyndighet i enlighet med den statens lagar och bestämmelser och inom den tidsfrist som där anges. Med stöd av 7 § i lagen om befolkningsdatasystemet införs uppgifter om den som flyttar till Finland från utlandet i befolkningsdatasystemet, såvida uppgifter om personen inte redan finns där, och dessutom ska den som flyttar anmäla ändringar i sina uppgifter i enlighet med 25 § i lagen om befolkningsdatasystemet. Den som flyttar utomlands från Finland ska för sin del göra en anmälan om flyttning till utlandet i enlighet med 7 a § 4 mom. i lagen om hemkommun. Av utflyttningsanmälan ska framgå den flyttandes namn, personbeteckning, flyttningsdag, adress utomlands, syftet med flyttningen till utlandet, tiden för vistelsen utomlands samt övriga uppgifter som behövs för anteckning om hemkommun och bostaden där samt om tillfällig bostad. Alla som flyttar från det ena landet till det andra gör dock inte någon flyttningsanmälan till utflyttningsstatens befolkningsregister. Detta kan skapa en situation, där personen i fråga är registrerad som permanent bosatt i både Finland och Estland.

Flyttningar mellan länderna kan påverka kvaliteten på befolkningsdata också på längre sikt, efter själva flyttningen. När en finsk medborgare flyttar utomlands är det i princip avhängigt av den berörda personens egen anmälan huruvida de ändrade uppgifterna antecknas i befolkningsdatasystemet. Enligt 24 § 1 mom. 2 punkten och 25 § i lagen om befolkningsdatasystemet är finska medborgare som vistas utomlands skyldiga att till det finska befolkningsdatasystemet anmäla ändrade eller nya uppgifter så snart en sådan ändring eller ett sådant tillägg har fastställts. Avhängiga av anmälningar är t.ex. ingångna äktenskap, adressförändringar och barns födelse. I praktiken kan livshändelser dock förbli oregistrerade, om personen själv inte gör en anmälan också till de finska myndigheterna. Det är viktigt att uppgifterna om familjeförhållanden och bostadsort är uppdaterade när personen ifråga uträttar ärenden med myndigheterna eller flyttar tillbaka till Finland. Ett regelbundet elektroniskt utbyte av uppgifter säkerställer uppgifternas aktualitet.

Flyttningsrörelsen mellan Finland och Estland är frekvent och jämförbar med flyttningsrörelsen mellan de nordiska länderna. Enligt Statistikcentralen flyttade det 1967 personer till Finland från Estland år 2020 (2003 år 2019, 2365 år 2018). Analogt flyttade enligt Statistikcentralen 1657 personer från Finland till Estland år 2020 (2048 år 2019, 2216 år 2018). För jämförelsens skull flyttade det 2987 personer från Sverige till Finland och 2089 från Finland till Sverige år 2020.

Det händer också att personer flyttar flera gånger under sitt liv från det ena landet till det andra eller till och med inom samma år. I sådana fall kan livshändelser enligt det van beskrivna bli oregistrerade, om inte den som flyttar själv förstår att anmäla uppgifterna också till myndigheterna i det andra landet.

För att underlätta folkbokföringen och för att svara på de nämnda problemen började man bereda ett statsfördrag mellan Finland och Estland om regelbundet utbyte av befolkningsregisteruppgifter. Överenskommelsen kan också fungera som exempel på utveckling av gränsöverskridande, kompatibla tjänster inom ramen för EU-samarbetet och det nordiska samarbetet.

1.2 Beredning

Beredningen av överenskommelsen

Med stöd av 9 § i reglementet för statsrådet (262/2003) lade finansministeriet våren 2016 fram ett förhandlingsinitiativ till Estlands inrikesministerium. Sedan dess har länderna på tjänstemannanivå förhandlat om att utveckla utbytet av uppgifter vid flyttningar mellan länderna och i folkbokföringen. Fördragsförhandlingarna hör samman med de resolutioner som Finlands och Estlands regeringar antog på sitt jubileumsmöte den 7 maj 2018. Förhandlingarna om en överenskommelse om folkbokföring hör också samman med andra rörlighetsfrämjande åtgärder och projekt för främjande av internationellt utbyte av uppgifter.

Till en början beslutade man sig för en helhet om två separata avtal, av vilka det ena var ett fördrag och det andra ett förvaltningsavtal mellan folkbokföringsmyndigheterna. Eftersom förvaltningsavtalet dock hade innehållit bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, har avtalen på Finlands initiativ under åren 2021 och 2022 slagits samman till en helhet som avtalas genom ett fördrag. Som grundlag för beredningen använde man överenskommelsen mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om folkbokföring (FördrS 96/2006) som varit i kraft sedan 2007.

I förhandlingar mellan länderna nådde man i maj 2022 samförstånd om fördraget. Fördragstexten paraferades genom notväxling i juli 2022. Republikens president beviljade fullmakt att underteckna avtalet den 26 augusti 2022 och avtalet undertecknades i Helsingfors den 21 september 2022.

Beredningen på nationell nivå

För fördragsförhandlingarna tillsatte finansministeriet en förhandlingsdelegation den 27 juni 2018. Delegationen bestod av en ordförande och en medlem från finansministeriet. Förhandlingsdelegationens sammansättning ändrades den 25 januari 2022 på grund av personalombyten.

I förhandlingarna fäste Finland särskilt uppmärksamhet vid att skyddet av personuppgifter och datasäkerheten ska tillgodoses tillräckligt väl samt vid att de uppgifter som tillhandahålls via utbytet ska kunna sparas direkt i befolkningsdatasystemet i stället för att bevaras som ett från systemet separat informationsmaterial. Detta främjar befolkningsdatasystemets integritet, vilket har varit ett centralt mål för projektet.

Finansministeriet begärde utlåtanden om fördragsutkastet i utlåtandetjänsten i slutet av år 2018. Särskilt begärdes utlåtanden om innehållet i fördragsutkastet, de bestämmelser i överenskommelsen som kräver riksdagens medverkan, de åtgärder som överenskommelsen förutsätter inom förvaltningsområdena samt det ändamålsenliga med att underteckna avtalen. Utlåtanden begärdes av de ministerier, myndigheter och intressentgrupper som är centrala med tanke på överenskommelsen. Finansministeriet begärde på nytt utlåtanden om fördraget i utlåtandetjänsten den

14.7–28.8.2020, varefter fördragstexten till vissa delar i förhandlingar mellan länderna justerades utifrån remissbehandlingen. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata bad för sin del om utlåtanden i utlåtandetjänsten den 17.7–28.8.2020 om utkastet till förvaltningsavtal om informationsutbyte mellan folkbokföringsmyndigheterna. Sådant som tidigare har lyfts fram i utlåtandena har beaktats i beredningen av det kombinerade fördraget och denna proposition.

Finansministeriet begärde utlåtanden om ändamålsenligheten i att underteckna överenskommelsen i utlåtandetjänsten mellan den 14 juni och den 1 augusti 2022.

Regeringens proposition om sättande i kraft av fördraget har beretts vid finansministeriet. Utlåtanden om propositionen har begärts mellan den 23 september och den 21 oktober 2022 i utlåtandetjänsten. Beredningsunderlaget till propositionen finns att tillgå på adressen <https://valtioneuvosto.fi/sv/projekt> med identifieringskoden FM043:00/2016. Regeringens proposition hann dock inte lämnas före riksdagsvalet 2023.

Parallellt med beredningen av fördraget har de ändringar beretts som krävs i lagen om hemkommun.

2 Målen med överenskommelsen

Syftet med överenskommelsen är att stödja befolkningens rörlighet mellan Finland och Estland. Överenskommelsen underlättar och försnabbar dels folkbokföringen vid flyttningar mellan Finland och Estland. Överenskommelsen ska också främja utbyte av aktuella befolkningsdata mellan ländernas befolkningsdatasystem. Målet är också att i fördraget inkludera bestämmelser som motsvarar det nuvarande förvaltningsavtalet mellan inrikesministeriet i Estland och Befolkningsregistercentralen (nuvarande Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata i Finland). När överenskommelsen träder i kraft avtalas det separat om hur detta tidigare avtal ska upphöra att gälla.

Meningen är att det ska vara möjligt att vara registrerad som stadigvarande bosatt endast i en av avtalsstaterna åt gången och att beslutet om bostadsorten vid flyttning fattas samtidigt för båda staternas befolkningsdatasystem. Å andra sidan syftar överenskommelsen till att ingen som flyttar mellan staterna ska bli utan stadigvarande bostadsort. Den som flyttar mellan länderna ska inte behöva visa upp särskilda intyg med sådana uppgifter som myndigheterna utbyter med stöd av överenskommelsen. Målet är att förbättra aktualiteten i befolkningsdata och att underlätta den administrativa bördan.

Överenskommelsen behövs för att anteckningen som gäller bostadsort för det finska befolkningsdatasystemets del ska kunna i vissa fall göras på grund av de estniska folkbokföringsmyndigheternas anmälan. Det är ändamålsenligt att i överenskommelsen samtidigt bestämma vilka personuppgifter som ska utbytas i detta sammanhang.

3 De viktigaste förslagen

I överenskommelsen ingår bestämmelser om två olika fall av informationsutbyte mellan staterna, av vilka den ena är utbyte av uppgifter vid flyttningar (kapitel II i överenskommelsen) och den andra är ett ömsesidigt informationsutbyte (kapitel III i överenskommelsen). Kapitlen I och IV omfattar bestämmelser som är gemensamma för bägge fallen. Genom överenskommelsen ändras inte förutsättningarna för inresa eller vistelse i landet.

Kapitel II i överenskommelsen tillämpas oavsett medborgarskap när en person som är stadigvarande bosatt i den ena avtalsstaten flyttar till den andra avtalsstaten. Den som flyttar från den

ena avtalsstaten till den andra registreras i inflyttningsstaten och ges utan onödigt dröjsmål en personbeteckning eller motsvarande identifieringsbeteckning på samma sätt som personer som flyttar från andra stater. Därefter meddelar inflyttningsstatens folkbokföringsmyndighet utflyttningssstatens folkbokföringsmyndighet att den som flyttar har registrerats i inflyttningsstaten och får då personuppgifter om den berörda personen från utflyttningssstatens folkbokföringsmyndighet.

Liksom i dagsläget, avgör inflyttningssstatens folkbokföringsmyndighet i enlighet med lagstiftningen i sitt eget land huruvida en person ska registreras som bosatt där varefter den meddelar sitt beslut till utflyttningssstatens folkbokföringsmyndighet som först därefter gör lämpliga anteckningar i sitt eget befolkningsdatasystem. Utflyttningssstatens folkbokföringsmyndighet ska alltså inte ha möjlighet att göra en anteckning om ändrad bostadsort innan den har blivit underlättad om att den som flyttar har registrerats i inflyttningssstaten och alltså inte kan bli helt utan bostadsort.

I överenskommelsen finns också bestämmelser om hur bostadsorten bestäms i det fallet att en person har bostadsort i bägge länder när överenskommelsen träder i kraft och om utbyte av sådan information mellan staterna som möjliggör fastställande av bostadsort. Överenskommelsen innehåller också ett förfarande för avförande av dubbelregistreringar när överenskommelsen träder i kraft, eftersom det kan antas att det hittills har registrerats personer som bosatta i bägge avtalsstater.

I kapitel III i överenskommelsen finns bestämmelser om regelbundet tillhandahållande av sådana personuppgifter som har ändrats efter den första flyttningen till medborgarstatens folkbokföringsmyndigheter. Överenskommelsen tillämpas liksom det gällande förvaltningsavtalet på finska medborgare som har registrerats i Estlands befolkningsregister och estniska medborgare som har registrerats i det finska befolkningsdatasystemet. Enligt bestämmelserna i överenskommelsen ska uppgifter i hemviststatens befolkningsregister som ändrats tillhandahållas minst en gång i veckan, men en mera frekvent uppdateringsrytm kan avtalas separat.

De personuppgifter som omfattas av de regelbundna uppdateringarna enligt kapitel III och informationsutbytet om förstaregistrering enligt kapitel II är desamma. De uppgifter som enligt överenskommelsen utbyts är den berörda personens födelse och död, civilstånd och parförhållande, boende, minderåriga barn samt föräldrar och vårdnadshavare till minderåriga barn. De uppgifter som utbyts förtecknas närmare i bilagan till överenskommelsen. Ytterligare finns det en bestämmelse i överenskommelsen om att bestämmelser i den nationella lagstiftningen om sekretessbelagda uppgifter eller om begränsningar i utlämnandet av uppgifter också tillämpas på utbytet av uppgifter enligt överenskommelsen. Detta innebär att till exempel skyddade adressuppgifter inte lämnas ut. Vidare kan folkbokföringsmyndigheterna göra enskilda förfrågningar till varandra beträffande uppgifter om personer inom tillämpningsområdet för överenskommelsen, om det behövs för att säkerställa uppgifternas riktighet. Enligt överenskommelsen kan folkbokföringsmyndigheterna separat avtala om det tekniska förfarandet för utbytet.

Det föreslås i regeringens proposition att riksdagen godkänner överenskommelsen mellan Finland och Estland om folkbokföring och lagen om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen. Bestämmelser om ikraftträdandet av överenskommelsen utfärdas genom förordning av statsrådet. I 6 § i lagen om hemkommun föreslås ändringar som krävs med anledning av överenskommelsen mellan Finland och Estland. I 6 § i lagen om hemkommun finns från förut en hänvisning till den gällande överenskommelsen mellan de nordiska länderna.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Inledning

Överenskommelsen syftar till att förbättra aktualiteten och kvaliteten i befolkningsdata. Beträffande boendeuppgifter tas möjligheten att samtidigt vara registrerad som bosatt i bägge avtalsstater bort. Elektroniskt utbyte av uppgifter minskar det manuella arbetet med att uppdatera uppgifterna och gör administrationen effektivare. Ett regelbundet upprätthållande av uppgifterna underlättar t.ex. upprättandet av rösträtsregistret för val, eftersom uppgifterna om finska medborgare som dött i Estland snabbt förmedlas till de finska myndigheterna.

Möjligheten att spara en nationell personbeteckning eller motsvarande identifieringsbeteckning underlättar en elektronisk uppgiftsöverföring. Folkbokföringsmyndigheten i inflyttningsstaten kan så fort överenskommelsen har trätt i kraft elektroniskt skicka anmälningar till utflyttningsstatens folkbokföringsmyndighet och begära uppgifter om den som flyttar. Det har inte ansetts ändamålsenligt att utvidga de program som används i informationsutbytet mellan de nordiska länderna. I stället är det tänkt att kanalen Suomi.fi och Estlands motsvarande tjänst X-Road ska utnyttjas. Enligt överenskommelsen är det upp till den nationella regleringen och mottagarmyndighetens övervägande huruvida mottagna uppgifter behandlas manuellt innan de förs in i befolkningsdatasystemet eller om anteckningen i registret görs som sådan utifrån de tillhandahållna uppgifterna.

4.2 Konsekvenser för ställningen och rättssäkerheten för personer som registrerats i befolkningsdatasystemet

Överenskommelsen gör det lättare för dem som flyttar från ett land till ett annat att sköta ärenden hos myndigheterna. Den som bor i den ena avtalsstaten och flyttar till den andra ska inte behöva visa upp särskilda intyg med sådana uppgifter som myndigheterna utbyter med stöd av överenskommelsen.

Överenskommelsen förbättrar en jämlik behandling mellan dem som flyttar mellan Finland och Estland jämfört med nuläget, eftersom uppgiftsutbytet inte längre endast gäller medborgare i dessa stater utan också medborgare i andra länder som bor i dessa länder samt personer med okänt eller icke fastställt medborgarskap.

Överenskommelsen ändrar behörighetsförhållandena rörande anteckning om hemkommun för dem som flyttar mellan Finland och Estland samt tillgodoseendet av rättsskyddet från dagsläget. På samma sätt som vid flyttningar mellan de nordiska länderna ska uppgifter som tillhandahållits av den andra statens myndigheter i princip användas som impuls och grund för en anteckning om avregistrering av hemkommun i det finska befolkningsdatasystemet. Samtidigt uppdateras efter behov också andra personuppgifter utifrån de uppgifter som folkbokföringsmyndigheten i Estland meddelar.

En person som vill korrigera en felaktig uppgift som registrerats i en annan stat och som har påverkat uppgifterna i befolkningsdatasystemet i Finland ska ha möjlighet att begära korrigering av uppgiften med stöd av de rättsskyddsförfaranden som tillämpas i den andra staten, i detta fall t.ex. 104 § i Estlands befolkningsdatalag och artikel 16 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (allmän dataskyddsförordning). Efter korrigeringen ska den andra statens myndigheter i enlighet med överenskommelsen meddela den korrigerade uppgiften till de finska myndigheterna som för sin del korrigerar uppgiften i det finska befolkningsdatasystemet.

Det ska också vara möjligt för personen att kräva att uppgifterna korrigeras direkt av den personuppgiftsansvarige för befolkningsdatasystemet i Finland (antingen av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata eller statens ämbetsverk på Åland) med stöd av 76 § i lagen om befolkningsdatasystemet (som det hänvisas till i 5 kap. i lagen om hemkommun) och med stöd av artikel 16 i dataskyddsförordningen. Om den personuppgiftsansvarige vägrar att korrigera uppgiften i enlighet med kravet, ska den fatta ett beslut i ärendet i vilket omprövning enligt 7 a kap. i förvaltningslagen (434/2003) får begäras med stöd av 76 a § i lagen om befolkningsdatasystemet. Ett beslut som fattats med anledning av en begäran om omprövning får överklagas enligt vad som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). Rätten att kräva rättelse av uppgifter med stöd av 76 § i lagen om befolkningsdatasystemet gäller alla uppgifter om en person i befolkningsdatasystemet, inte endast anteckningen om hemkommun. Lagen om hemkommun innehåller i 18 och 19 § hänvisningsbestämmelser till de nämnda bestämmelserna i lagen om befolkningsdatasystemet. Personen ska också ha möjlighet att föra ärendet till dataombudsmannen för behandling i enlighet med 21 § i dataskyddslagen (1050/2018).

I flyttningar mellan de nordiska länderna har antalet felaktiga registreringar av bostadsort gällt enstaka fall, och i flyttningar mellan Finland och Estland kan det förväntas att felen likaså är ringa och enstaka.

Rätten att kräva rättelse av uppgifter gäller också dem som när överenskommelsen träder ikraft har två bostadsorter och för vilka bostadsorten av den anledningen måste fastställas i enlighet med överenskommelsen. De berörda personerna kommer att få en skriftlig begäran om hörande för att fastställa bostadsorten och information om de åtgärder som krävs och om de personuppgiftsansvarigas befogenheter att vid behov handla i ärendet utan den berörda personens medverkan. Hur stor den gruppen är som för närvarande har registrerats bostadsort i både Finland och Estland kan man inte veta exakt innan utbytet av uppgifter i enlighet med överenskommelsen inleds.

Överenskommelsen syftar också till att försöka minska antalet fall där en person samtidigt är registrerad som bosatt i bägge stater och som därför orättmätigt kan bli delaktig av olika offentliga bosättningsbaserade förmåner och tjänster i bägge stater.

Överenskommelsen påverkar dock inte direkt de lagstadgade förutsättningarna för att få olika förmåner eller tjänster. Det bör noteras att en anteckning om hemkommun i Finland inte som sådan avgör om en person ska anses vara permanent bosatt eller anses vistas tillfälligt i landet och att t.ex. utkomststöd med beaktande av 19 § 1 mom. i grundlagen också kan beviljas sådana som vistas tillfälligt eller som inte har uppehållsrätt i landet. Varje myndighet har rätt att tolka kraven i fråga om hemkommun eller bostadsort självständigt, även om uppgifterna i befolkningsdatasystemet ofta har en viktig betydelse vid denna prövning.

4.3 Konsekvenser för verksamheten och informationshanteringen inom Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata samt befolkningsdatas informationssäkerhet

Överenskommelsen ökar arbetsmängden för Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata på kort sikt. När fördraget tas i bruk måste det i enlighet med överenskommelsen göras en jämförelse mellan befolkningsregisteruppgifterna i Estland och i Finland för att identifiera sådana personer som när överenskommelsen träder i kraft är registrerade i bägge länder. Så som ovan beskrivits kommer dessa personer att få ett brev om de åtgärder som krävs och om den personuppgiftsansvarigas behörighet att handla i ärendet utan den berörda personens medverkan.

Beredningen och genomförandet av de informationssystemslösningar som överenskommelsen kräver orsakar Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata kostnader på 305 000 euro och ett behov av tilläggsfinansiering under åren 2022–2023. Motsvarande anslag har beviljats Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata i tilläggsbudgeten för 2022. Kostnaderna fördelas mellan personalutgifter på 92 000 euro och kostnader för utveckling av informationssystemen och andra anskaffningar på 213 000 euro. Utöver dessa engångskostnader bedömer Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata att den behöver en tilläggsresurs om ett års-
verke för verkställande uppgifter i samband med utbytet av uppgifter med Estland. Detta års-
verke täcks med ämbetsverkets omkostnadsanslag och det föreslås inget anslag för det i detta sammanhang. Ikraftträdandet av överenskommelsen har inga andra ekonomiska konsekvenser. När informationsutbytet etablerats kommer det i framtiden att vara möjligt att effektivisera och t.ex. automatisera det.

Ikraftträdandet av överenskommelsen påverkar i någon mån informationshanteringen inom Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Den elektroniska anslutningen av befolkningsdatasystemet till Estlands befolkningsdatasystem ändras något från det nuvarande när det gäller det tekniska förverkligandet och utbytet av uppgifter kommer att ske oftare än tidigare mellan parterna och i bägge riktningar, vilket också påverkar sättet att bilda, samla och utnyttja informationsmaterialet i fråga. Konsekvenserna är dock inte betydande, utan det är fråga om att bredda de tekniska förfaranden som redan tidigare varit i bruk för utlämning och uppdatering av uppgifter med avseende på personkretsen och på de uppgifter som lämnas ut och fås om de berörda personerna. Bestämmelserna i överenskommelsen motsvarar till innehållet avseende utbytet av befolkningsdata det som föreskrivs om kontroll av tillförlitligheten hos uppgifterna i 19 § och om anmälning av uppgifter via ett tekniskt gränssnitt i 26 § i lagen om befolkningsdatasystemet och orsakar följaktligen inte nämnvärda ändringar i det gällande läget.

Ändringen syftar framför allt till att förbättra aktualiteten och omfattningen av uppgifterna i befolkningsdatasystemet, alltså hur bra det kan utnyttjas som en central databas för den offentliga förvaltningen. Enligt överenskommelsen ska folkbokföringsmyndigheterna informera varandra om sina bestämmelser beträffande databehandling och dataöverföring och om en folkbokföringsmyndighet upptäcker eller har skäl att misstänka att konfidentialiteten eller integriteten i uppgifter som mottagits i enlighet med överenskommelsen har kränkts, ska den underätta den andra folkbokföringsmyndigheten och utan dröjsmål vidta nödvändiga skyddsåtgärder. Uppgifterna kommer att överföras via X-Road-lösningen, som användes redan i flera år och som också inbegriper förfaranden och tekniska lösningar som är väsentliga med tanke på informationssäkerheten. I överenskommelsen ges också folkbokföringsmyndigheterna möjlighet att sinsemellan genom internationella förvaltningsavtal komma överens om tekniska detaljer i fråga om informationsöverföringen, inklusive lösningar som relaterar till informationssäkerheten. I överenskommelsen ingår också bestämmelser om dataskydd på det sätt som beskrivs nedan.

Ikraftträdandet av överenskommelsen påverkar inte ansvaret för informationshanteringen, handlingars offentlighet eller sekretess. När utbytet av uppgifter verkställs och tas i bruk ska Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata göra en konsekvensbedömning av förändringarna i enlighet med 5 § i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen och göra de ändringar i sin informationshanteringsmodell som krävs.

4.4 Konsekvenser för skyddet personuppgifter

Överenskommelsen bedöms inte ha nämnvärda konsekvenser för skyddet av personuppgifter. På behandlingen av personuppgifter tillämpas i bägge länder Europaparlamentets och rådets

förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (allmänna dataskyddsförordningen) samt tillämplig annan lagstiftning. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och statens ämbetsverk på Åland ska även framöver vara personuppgiftsansvariga för det finska befolkningsdatasystemet och omfattas av allmänna dataskyddsförordningens och den övriga lagstiftningens förpliktelser. I överenskommelsen föreskrivs det på det sätt som förutsätts i artikel 6.1 c i den allmänna dataskyddsförordningen om grunderna för behandlingen av uppgifter och om de uppgifter som får behandlas. Eftersom nya förfaranden och ny teknik används vid informationsutbytet och eftersom det regelbundna, kontinuerliga och automatiserade informationsutbytet gäller en stor personkrets är behandlingen av personuppgifter förenad med potentiella risker. En sådan risk är i synnerhet ökningen av antalet fel i personuppgifterna, om personer inte kan identifieras med tillräcklig tillförlitlighet eller om man inte har kommit överens om fungerande förfaranden för korrigering och kontroll av uppgifterna. Med bestämmelserna i överenskommelsen strävar man efter att hantera dessa risker genom att komplettera bestämmelserna i den allmänna dataskyddsförordningen. Genom att noggrant avgränsa den information som utbyts eftersträvar man även att minimera behandlingen av uppgifter. Dessutom planerar Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata att göra en konsekvensbedömning i fråga om dataskydd enligt artikel 35 i den allmänna dataskyddsförordningen.

Ett regelbundet elektroniskt utbyte av uppgifter främjar i någon mån riktigheten och integriteten i de personuppgifter som behandlas. Enligt överenskommelsen ska en folkbokföringsmyndighet som upptäcker eller har skäl att misstänka att konfidentialiteten eller integriteten i de uppgifter som har mottagits i enlighet med överenskommelsen har kränkts underrätta den andra folkbokföringsmyndigheten och utan dröjsmål vidta nödvändiga skyddsåtgärder vilket ska säkerställa att de personuppgiftsansvariga för befolkningsdatasystemen i avtalsstaterna har möjlighet att av varandra få de uppgifter som deras dataskyddsrättsliga förpliktelser förutsätter.

5 Remissvar

Utlåtanden har begärts om propositionen under tiden 23.9–21.10.2022 av följande: Statens ämbetsverk på Åland, riksdagens justitieombudsman, Helsingfors stad, Folkpensionsanstalten, Kommunförbundet, kommunikationsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, Migrationsverket, justitieministeriet, Rättsregistercentralen, undervisnings- och kulturministeriet, försvarsministeriet, inrikesministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, Suomen Viro-yhdistysten liitto rf, dataombudsmannens byrå, Tuglas-seura rf, arbets- och näringsministeriet, utrikesministeriet, statsrådets kansli, Skatteförvaltningen, finansministeriet och miljöministeriet. Utlåtanden begärdes i tjänsten utlåtande.fi och utlåtanden fick lämnas även av andra instanser som så önskade.

Om utkastet lämnades in tio remissvar. I utlåtandena understöddes allmänt taget överenskommelsens syften. På basis av remissvaren har överenskommelsens förhållande till den nationella lagstiftningen och EU-lagstiftningen, överenskommelsens konsekvenser för dataskyddet samt faserna för överenskommelsens ikraftträdande beskrivits mer ingående. Överenskommelsens konsekvenser för dataskyddet beskrivs mer detaljerat. Dessutom har det i lagförslaget gjorts flera författningstekniska ändringar.

6 Bestämmelserna i överenskommelsen och deras förhållande till lagstiftningen i Finland

Kapitel I: Allmänna bestämmelser

Artikel 1. Överenskommelsens tillämpningsområde. Överenskommelsen gäller två olika situationer av informationsutbyte som avviker från varandra avseende det personella tillämpningsområdet. Enligt artikel 1 tillämpas överenskommelsen mellan Finland och Estland oavsett medborgarskap på flyttningar där en person som är registrerad som bosatt i den ena avtalsstaten (utflyttningsstaten) flyttar till den andra avtalsstaten (inflyttningsstaten). På detta utbyte av uppgifter tillämpas bestämmelserna i kapitel II. Överenskommelsen tillämpas emellertid inte, om utflyttningsstaten inte inom tre månader efter anmäld utflyttning har fått det meddelande som avses i artikel 6, i vilket fall den berörda personens registrering och bostadsort avgörs enbart utifrån annan gällande lagstiftning, såsom lagen om hemkommun och lagen om befolkningsdatasystemet. En utvidgning av överenskommelsens tillämpningsområde till alla som flyttar, oavsett medborgarskap, behövs för att förbättra tillförlitligheten och omfattningen av befolkningsdata. Vidare ska detta förhindra situationer där en person kan ha bostadsort i bägge avtalsstater och förbättrar också en likvärdig behandling av dem som flyttar.

I punkt 1 definieras också staterna (Finland och Estland) och de som flyttar (personer som är registrerade som bosatta i den ena staten och som har för avsikt att flytta eller som har flyttat till den andra staten). Vem som betraktas som flyttare avgörs med stöd av lagstiftningen i inkomststaten beroende på vem som registreras som bosatt i den staten. För Finlands del föreskrivs det om detta i 2 kap. i lagen om hemkommun.

Enligt punkt 1.2 ska överenskommelsen också tillämpas på ett kontinuerligt utbyte av uppgifter beträffande medborgare i avtalsstaterna. På sådant utbyte av uppgifter tillämpas bestämmelserna i kapitel III.

I punkt 2 definieras de personuppgiftsdatalager som överenskommelsen tillämpas på. Överenskommelsens skyldigheter gäller staterna endast till den del uppgifterna finns att tillgå i elektronisk form i deras befolkningsregister.

Enligt punkt 3 gäller utbytet aktuella, vid anmälningstidpunkten giltiga uppgifter i befolkningsregistren, om inte annat bestäms i överenskommelsen. Bestämmelsen syftar till att utlämnande av tidigare gällande uppgifter, alltså historiska uppgifter, i regel lämnas utanför överenskommelsen.

I punkt 4 förs det fram att nationell lagstiftning som gäller begränsningar i utlämning av eller konfidentialiteten i personuppgifter som lämnas ut ska tillämpas vid tillhandahållande av uppgifter i enlighet med överenskommelsen. Tillämpningen av nationell lagstiftning gäller såväl lagstiftningen i Finland som lagstiftningen i Estland. Sådan nationell lagstiftning som kan komma i fråga i Finland är t.ex. lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999, nedan kallad offentlighetslagen) eller lagen om befolkningsdatasystemet. Exempelvis kan det enligt 36 § i lagen om befolkningsdatasystemet för en person som har grundad och uppenbar anledning att misstänka att hans eller hennes eller familjens hälsa eller säkerhet är hotad, göras en spärmarkering i befolkningsdatasystemet. Enligt 36 § 3 mom. får efter att spärmarkeringen gjorts i systemet uppgifter om hemkommun och bostad samt adress och andra kontaktuppgifter lämnas ut endast till en myndighet som med stöd av lag eller ett uppdrag som föreskrivs i lag har rätt att behandla uppgifterna. Av hävd gäller vad i lag föreskrivs om myndighet inte myndigheterna i en annan stat, varav följer att uppgifter som lyder under en spärmarkering inte med stöd av överenskommelsen lämnas ut till folkbokföringsmyndigheten i Estland. Vidare är bl.a. enligt 24 § 1 mom. 31 c-punkten i offentlighetslagen handlingar som gäller en utlämning som vistas i Finland sekretessbelagda, om det finns grundad anledning att misstänka att utlämnandet av uppgifter ur handlingarna äventyrar säkerheten för parten eller partens närstående. En utlämning av uppgifter kan i en del fall också äventyra bevisning, varvid uppgifterna är sekretessbelagda enligt 11 § 1 mom. 6 a eller 7 punkten.

Överenskommelsen ska inte tillämpas på flyttningar mellan avtalsstater och andra länder där flyttaren tidigare har flyttat mellan avtalsstaterna. I detta fall beror det på invandrarens egen anmälan hur uppgifterna ska uppdateras i ländernas befolkningsdatasystem.

Överenskommelsen påverkar inte tillämpningen av den allmänna dataskyddsförordningen, utan dess syfte är att inom ramen för det nationella handlingsutrymmet föreskriva om grunderna för och ändamålet med behandlingen av personuppgifter och om vilka typer av uppgifter som ska behandlas när de behandlas för skötseln av myndighetsuppgifter. Genom bestämmelserna i överenskommelsen föreskrivs det också närmare om förfarandena för att säkerställa uppgifternas korrekthet och integritet i situationer där uppgifter utbyts i elektronisk form och de uppgifter som utbyts gäller ett stort antal registrerade. Genom överenskommelsen tryggas dessutom transparensen i behandlingen av uppgifter genom att det tydligt fastställs vilka uppgifter som ska utbytas och för vilket ändamål.

Artikel 2. Definitioner. I artikeln definieras de viktigaste begreppen i överenskommelsen. ”Bostadsort” motsvarar i Finland hemkommun enligt 2 § i lagen om hemkommun. ”Identifikationsnummer” motsvarar en personbeteckning enligt 11 § i lagen om befolkningsdatasystemet. Finlands ”folkbokföringsmyndighet” är Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Bestämmelser om myndighetens uppgifter som folkbokföringsmyndighet finns i lagen om befolkningsdatasystemet. ”Övrig folkbokföringsmyndighet” är i Finland enligt 4 § 1 mom. i lagen om befolkningsdatasystemet Statens ämbetsverk på Åland, som i sin egen verksamhet är personuppgiftsansvarig för befolkningsdatasystemet. Med ”befolkningsregister” avses å andra sidan befolkningsdatasystemet enligt 3 § i lagen om befolkningsdatasystemet, vilket är ett riksomfattande basregister som innehåller uppgifter om personer, fastigheter, byggnader och lägenheter samt om administrativa och andra motsvarande områdesindelningar.

Artikel 3. Elektroniskt utbyte av uppgifter och syftet med utbytet. Enligt punkt 1 får de anmälningar som anges i överenskommelsen förmedlas elektroniskt mellan de två staternas folkbokföringsmyndigheter. I lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019) föreskrivs det inte på allmän nivå om utlämnande av uppgifter via ett tekniskt gränssnitt mellan Finland och en myndighet i ett annat land, och därför behövs bestämmelsen i överenskommelsen.

Enligt punkt 2 ska vardera staten bära sina egna kostnader för tillhandahållande och mottagande av uppgifter enligt överenskommelsen. Detta innebär en precisering till det tidigare ingångna avtalet mellan inrikesministeriet i Estland och Befolkningsregistercentralen, enligt vilket den part som tillhandahåller uppgifterna endast står för de uppgifter som härrör från anmälningen av uppgifter.

I punkt 3 definieras ändamålet med personuppgifter tillhandahållna av den andra staten, som är gemensamt för överenskommelsens två olika situationer av informationsutbyte om vilka det finns bestämmelser i kapitel II och III. När det gäller de finska folkbokföringsmyndigheterna är användningen av den information som utbyts enligt överenskommelsen bunden till deras lagstadgade uppgifter, i synnerhet de uppgifter som gäller befolkningsdatasystemet och uppdateringen av det som föreskrivs i lagen om befolkningsdatasystemet samt den uppgift att anteckna hemkommun i befolkningsdatasystemet som föreskrivs i lagen om hemkommun.

När det gäller personuppgifter är dataskyddsnivån i princip harmoniserad genom allmänna dataskyddsförordningen. Annan dataskyddsreglering nationellt eller genom en folkrättslig förpliktelse får utfärdas endast till den del allmänna dataskyddsförordningen tillåter det. Grundlagsutskottet har konstaterat att detta handlingsutrymme bör reserveras för situationer då den är dels

tillåten, dels nödvändig, och å andra sidan bör ett riskbaserat synsätt beaktas i regleringsnogrannheten (GrUU 14/2018 rd). Personuppgifter som har tillhandahållits den andra staten i enlighet med överenskommelsen får användas för att uppdatera och korrigera uppgifterna i befolkningsregistret till den del det är möjligt för myndighetens lagstadgade förpliktelser. I överenskommelsens bestämmelser används handlingsutrymmet enligt den allmänna dataskyddsförordningen eftersom det är fråga om sådant uppfyllande av den personuppgiftsansvarigas lagstadgade förpliktelse som bestäms i enlighet med grunderna i den medlemsstats nationella rätt som den personuppgiftsansvarige omfattas av. Det är dessutom fråga om att fastställa till vilka sammanslutningar uppgifter får lämnas ut och i vilket syfte samt att komplettera det som föreskrivs om de olika typer av och förfaranden för behandling i dataskyddsförordningen.

Kapitel II: Anmälningar om och registrering av befolkningsregisteruppgifter

Artikel 4. Skyldigheter för den som flyttar. I artikeln fastställs skyldigheterna för den som flyttar. Enligt punkt 1 ska den som flyttar göra en flyttningsanmälan till inflyttningsstatens folkbokföringsmyndighet i enlighet med den statens lagar och bestämmelser. Den som flyttar utomlands från Finland ska också göra en anmälan om flyttning till utlandet i enlighet med 7 a § 4 mom. i lagen om hemkommun. I punkt 2 förtecknas de uppgifter som den som flyttar ska ange i samband med flyttningsanmälan och bestäms hur man ska styrka sin identitet. Punkt 2 motsvarar gällande nationell lagstiftning och praxis. I punkt 3 konstateras för tydlighetens skull att överenskommelsen varken påverkar villkoren för vistelse i staten, skyldigheterna i samband med vistelse eller skapar någon möjlighet att avvika från dem, utan villkoren bestäms enligt den nationella lagstiftningen eller unionslagstiftningen. Bestämmelser om utlänningsrätt att vistas och bo i Finland finns i utlänningslagen (301/2004) och i den lagstiftning som har samband med den. I 10 kap. i utlänningslagen finns det bestämmelser om vistelse i fråga om medborgare i Europeiska unionen och därmed jämförbara personer. Bestämmelser om tredjelandsmedborgares vistelse finns i 4 och 5 kap. i utlänningslagen. Principen om fri rörlighet för personer inom Europeiska unionen tryggas i artiklarna 3 och 45 i fördraget om Europeiska unionens funktionsätt och i artikel 45 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

Artikel 5. Behörighet att fastställa en persons bostadsort. Inflyttningsstaten har enligt punkt 1 behörighet att i enlighet med den nationella lagstiftningen fastställa en persons bostadsort, alltså om den som flyttar ska registreras som bosatt i den staten. I Finland finns bestämmelser om registrering av bostadsort samt förfaranden och rättsskydd i anslutning till registreringen i lagen om hemkommun. Inflyttningsstatens anteckning binder också utflyttningsstaten som ska registrera flyttningen i sitt register först efter att ha fått inflyttningsstatens meddelande om flyttningen och utifrån de uppgifter inflyttningsstaten tillhandahåller.

Denna bestämmelse i överenskommelsen behövs för att anteckningen som gäller bostadsort för det finska befolkningsdatasystemets del ska kunna i vissa fall göras på grund av de estniska folkbokföringsmyndigheternas anmälan. På motsvarande sätt är den finska folkbokföringsmyndigheten skyldig att lämna ut uppgifter till den estniska folkbokföringsmyndigheten så att den senare kan göra behövliga anteckningar i sitt befolkningsdatasystem. Det är ändamålsenligt att i överenskommelsen samtidigt fastslå vilka uppgifter som ska utbytas i samband med fastställande av bostadsort och hur de ska behandlas.

Den personuppgiftsansvarige för Finlands befolkningsdatasystem inför som standard anteckningar om hemkommun och andra personuppgifter i befolkningsdatasystemet för personer som flyttar från Finland till Estland utifrån de uppgifter de estniska myndigheterna tillhandahåller och först efter att uppgifterna erhållits. Uppgifter som tillhandahålls elektroniskt via ett gränssnitt med stöd av överenskommelsen ska anses vara tillförlitliga på det sätt som avses i 19 § i

lagen om befolkningsdatasystemet och 9 § 2 mom. i lagen om hemkommun. Inget separat skriftligt beslut att delge personen i fråga produceras om anteckningen om hemkommun i Finlands befolkningsdatasystem eftersom den estniska folkbokföringsmyndigheten enligt artikel 6 i överenskommelsen gör anteckning och informerar den berörda. Samma förfarande har varit i bruk sedan 2007 avseende flyttningar mellan de nordiska länderna, när överenskommelsen mellan de nordiska länderna om folkbokföring (FördrS 96/2006) har tillämpats.

Den som vill rätta till en felaktig uppgift som registrerats av de estniska myndigheterna och som har påverkat de uppgifter som har införts i det finska befolkningsdatasystemet kan söka rättelse av den felaktiga uppgiften hos de statliga myndigheterna i den andra staten med stöd av de rättsskyddsförfaranden som gäller i den staten, i det här fallet till exempel 104 § i estniska befolkningsregisterlagen (rahvastikuregistri seadus). Efter korrigeringen ska myndigheten i den andra staten i enlighet med överenskommelsen meddela den korrigerade uppgiften till den personuppgiftsansvarige för det finska befolkningsdatasystemet som för sin del korrigerar uppgiften i det finska befolkningsdatasystemet.

Bestämmelser om rätten att kräva rättelse av felaktiga uppgifter finns i artikel 16 i den allmänna dataskyddsförordningen. Den berörda personen kan emellertid också med stöd av 76 § i lagen om befolkningsdatasystemet kräva rättelse av uppgiften direkt av den personuppgiftsansvarige för det finska befolkningsdatasystemet (antingen Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata eller statens ämbetsverk på Åland). I en sådan situation är det också ändamålsenligt att den finska befolkningsdatamyndigheten i enlighet med artikel 5.4 förhandlar om saken med Estlands befolkningsdatamyndighet. Om den personuppgiftsansvarige vägrar korrigera uppgiften i enlighet med kravet, ska den personuppgiftsansvarige fatta ett beslut i ärendet i vilket omprövning enligt 7 a kap. i förvaltningslagen får begäras med stöd av 76 a § i lagen om befolkningsdatasystemet och vilket omprövningsbeslut ytterligare får överklagas enligt vad som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Enligt 21 § i dataskyddslagen kan den registrerade också föra ärendet till dataombudsmannens behandling, om den registrerade anser att behandlingen av personuppgifter bryter mot den gällande lagstiftningen.

Enligt punkt 2 ges vid registrering av bostadsorten den som flyttar ett motsvarande identifikationsnummer som andra som flyttar för vilka en bostadsort registreras i inflyttningslandet. För Finlands del är detta i praktiken en personbeteckning och i Estland ett estniskt personnummer (isikukood). I praktiken följer punkt 2 det som föreskrivs i 9 och 11 § i lagen om befolkningsdatasystemet när det gäller utländska medborgare som flyttar till Finland.

Med stöd av punkt 3 ska för att undvika dubbelregistrering eller ingen registrering alls utflyttningsstatens lokala folkbokföringsmyndighet registrera utflyttningen först efter att ha fått meddelande om registreringen i inflyttningsstaten. Som utflyttningsdag anges det datum inflyttningsstaten har registrerat som dag för inflyttning. Frågan huruvida en person ska anses ha bosatt sig i inflyttningsstaten eller inte avgörs enligt lagstiftningen i inflyttningsstaten. I Finland tillämpar folkbokföringsmyndigheten i frågan lagen om hemkommun. Om utflyttningsstatens folkbokföringsmyndighet har en annan uppfattning om de faktiska omständigheter som ligger till grund för registreringen, kan frågan med stöd av punkt 4 behandlas i samråd med inflyttningsstatens folkbokföringsmyndighet.

Artikel 6. Meddelande om registrering av den som flyttar. Enligt punkt 1 ska inflyttningsstatens folkbokföringsmyndighet, samtidigt som den beslutar huruvida den som flyttar ska registreras som bosatt i inflyttningsstaten, meddela den berörda personen och utflyttningsstatens registermyndighet sitt beslut. Meddelandet ska inkludera uppgifterna enligt punkt 2, men alla uppgifter endast i det fall att personen registreras som bosatt i inflyttningsstaten. Vid utlämning av upp-

gifter ur befolkningsdatasystemet till ett annat EU-land regleras behandlingen av personuppgifterna inom hela EU av allmänna dataskyddsförordningen. Utflyttningsstatens myndigheter behöver inte separat delge den berörda personen anteckningen i befolkningsregistret eftersom inflyttningsstaten enligt överenskommelsen berättar om beslutet, och också om att bostadsorten till följd av beslutet avregistreras i utflyttningsstaten.

I punkt 2 bestäms vilka personuppgifter inflyttningsstatens registermyndighet ska inkludera i meddelandet till utflyttningsstatens registermyndighet. Meddelandet ska innefatta uppgift om identifikationsnumret i utflyttningsstaten för att utflyttningsstatens folkbokföringsmyndighet på ett tillförlitligt sätt ska kunna identifiera personen i fråga och i sitt eget register anteckna flyttningen till inflyttningsstaten. De personuppgifter som registreras är sådana som redan i nuläget utväxlas mellan Finlands och Estlands registermyndigheter med stöd av lagen om befolkningsdatasystemet och det gällande avtalet mellan inrikesministeriet i Estland och Befolkningsregistercentralen. Det är för genomförandet av ett elektroniskt formbundet utbyte av uppgifter nödvändigt att i överenskommelsen exakt fastställa vilka personuppgifter som byts ut och också med beaktande av skyddet för privatlivet som tryggas i 10 § i grundlagen och principen i artikel 6.1 c-punkten i allmänna dataskyddsförordningen om att behandlingen av personuppgifter ska bygga på lag är det fråga om ett sådant förfarande för behandling inom en medlemsstats handlingsutrymme som avses i artikel 6.3 i den allmänna dataskyddsförordningen och genom vilket en korrekt och laglig behandling av personuppgifter säkerställs. Användningen av identifikationsnumret främjar personuppgifternas korrekthet i en situation där stora mängder personuppgifter byts ut regelbundet och i elektronisk form.

I fråga om de personuppgifter som ska registreras finns det i Finland bestämmelser om behandlingen av personbeteckningar i lag. Enligt 29 § i dataskyddslagen får en personbeteckning behandlas när behandlingen regleras i lag eller om det är viktigt att entydigt identifiera den registrerade för att utföra en i lag angiven uppgift eller för att tillgodose den registrerades eller den personuppgiftsansvariges rättigheter och skyldigheter. Estland har ingen speciallagstiftning om behandlingen av personbeteckningar, utan utlämningen av beteckningar regleras på samma sätt som utlämningen av andra uppgifter som uppdateras i befolkningsregistret enligt 44 § i befolkningsregisterlagen (rahvastikuregistri seadus), enligt vilken uppgifter utlämnas till myndigheter för skötsel av en offentlig uppgift, av någon annan grundad anledning eller om det föreligger en internationell förpliktelse därom.

Enligt punkt 3 lämnas uppgifter enligt punkt 2.7–2.10, alltså identifikationsnummer i inflyttningsstaten, datum för flyttningen till inflyttningsstaten, bostadsort och inflyttningsstatens lokala folkbokföringsmyndighet, ut endast om en bostadsort i inflyttningsstaten registreras för den som flyttar, eftersom dessa uppgifter i annat fall inte uppstår för utlämning.

Enligt punkt 4 ska, om inflyttningsstatens folkbokföringsmyndighet senare återtar ett tidigare beslut om registrering av bostadsort för den som flyttar, utflyttningsstaten meddelas detta med angivande av uppgifterna i punkt 2.1, 2.2, 2.8 och 2.9 för att utflyttningsstaten ska kunna införa ändringarna i sitt befolkningsregister och för att den berörda personen på ett tillförlitligt sätt ska kunna identifieras.

Artikel 7. Utlämnande av personuppgifter om den som flyttar I artikeln fastställs vilka uppgifter utflyttningsstatens registermyndighet ska lämna ut till inflyttningsstatens registermyndighet när den har fått meddelande om att en bostadsort har registrerats i inflyttningsstaten för den som flyttar och har infört detta i sitt register. Tillhandahållandet av befolkningsdata och förhållandet till dataskyddsregleringen och lagen om befolkningsdatasystemet omfattas av samma principer som ovan i detaljmotiveringen till artikel 6.1. Genom detta fastställande i överenskommelsen

utfärdas i enlighet med artikel 6.3 i den allmänna dataskyddsförordningen närmare bestämmelser om vilka typer av uppgifter som ska behandlas samt tryggas transparensen i behandlingen av personuppgifter.

Artikel 8. *Fastställande av bostadsort efter att överenskommelsen har trätt i kraft.* Enligt punkt 1 ska ikraftträdandet av överenskommelsen inte inverka på bostadsorten för sådana personer som endast har bostadsort i antingen Finland eller Estland. Det är fråga om en förtydligande bestämmelse, som naturligtvis inte gäller i det fallet att en sådan person verkligen flyttar från den ena avtalsstaten till den andra.

Eftersom det kan antas att det hittills har registrerats personer som bosatta i bägge avtalsstater, avtalas det i punkterna 2–4 om förfarandet för avförande av dubbelregistreringar när överenskommelsen träder i kraft. Den som när överenskommelsen träder i kraft är registrerad som boende i bägge stater ska ha kvar sin bostadsort endast i den stat personen själv utifrån familjeförhållanden, utkomst eller andra motsvarande omständigheter anser som sin hemviststat och på grund av dessa omständigheter har primär anknytning till. Bestämmelsen motsvarar till innehållet 2 § 2 mom. i lagen om hemkommun. För Finlands del strävar myndigheten för digitalisering och befolkningsdata efter att utreda personens uppfattning om sin bostadsort genom en skriftlig begäran om samråd.

Om emellertid den berörda personens uppfattning om sin hemviststat inte kan utredas, kvarstår personen som registrerad i den stat där bostadsorten senast ändrades. I vilkendera fördragsstaten den berörda personen ska stå kvar som boenderegistrerad fastställs av registermyndigheten i den stat där bostadsorten senast ändrades. I Finland finns bestämmelser om registrering av bostadsort samt förfaranden och rättsskydd i anslutning till registreringen i lagen om hemkommun.

Det förfarande som beskrivs i artikeln är av engångsnatur och gäller endast situationen när överenskommelsen träder i kraft. Överenskommelsen förhindrar inte kategoriskt att en person på grund av exceptionella omständigheter i ett enskilt fall kan vara bosatt samtidigt i båda länderna. I sådana fall är dubbel registrering dock en följd av myndighetens medvetna agerande och inte av att myndigheten inte har fått de uppgifter den behöver.

Artikel 9. *Utbyte av uppgifter för att möjliggöra fastställande av bostadsort.* För att bostadsorten ska kunna fastställas i enlighet med artikel 8 innehåller artikel 9 bestämmelser om utbyte av uppgifter mellan registermyndigheterna för att fastslå den berörda personens hemviststat. I fördraget behöver det bestämmas vilka uppgifter som ska utbytas i samband med fastställandet av bostadsort och hur de ska behandlas. Behovet av att i detalj fastställa vilka uppgifter som utbyts motiveras närmare ovan i detaljmotiveringen för artikel 6.

I punkt 3 fastställs för vilket ändamål personuppgifterna får användas i enlighet med artikel 8 och om avregistrering och sparande av personuppgifter. Denna bestämmelse ska anses vara överensstämmande med användningsändamålet för personuppgifter enligt artikel 3.3 och komplettera det.

Kapitel III: Utbyte av uppgifter mellan staternas folkbokföringsmyndigheter

Artikel 10. *Uppgifter som utbyts mellan folkbokföringsmyndigheterna.* I artikeln fastställs vilka befolkningsdata som tillhandahålls mellan staterna i enlighet med överenskommelsen. I punkt 1 fastställs de uppgifter som ska tillhandahållas på rubriknivå och de preciseras i bilagan som ingår i överenskommelsen. Behovet av att i detalj fastställa vilka uppgifter som utbyts motiveras närmare ovan i detaljmotiveringen för artikel 6.

Artikel 11. Tillhandahållande av uppgifter. I artikeln föreskrivs om tillhandahållande av ändringar i befolkningsdata mellan folkbokföringsmyndigheterna. Utbytet av uppgifter sker kontinuerligt och i punkt 1 förutsätts det att det ska ske minst en gång i veckan. Artikeln möjliggör också ett mera frekvent utbyte, om folkbokföringsmyndigheterna kommer överens om det.

När ändringar meddelas ska enligt punkt 2 identifikationsnumret alltid anges och när de tekniska förutsättningarna föreligger också personuppgifterna enligt artikel 10.1.

Om det inte är möjligt att identifiera en person utifrån de tillhandahållna uppgifterna kan den stat som har mottagit uppgifterna av den sändande staten begära kompletterande uppgifter för att identifiera personen i fråga. Begärda tilläggsuppgifter kan lämnas ut, om de rättsliga och tekniska förutsättningarna föreligger och om de uppgifter som lämnas ut är sådana som förtecknas i bilagan till överenskommelsen. Kompletterande uppgifter får användas endast i syfte att identifiera en person.

I konventionen används i detta sammanhang ordet ”identify” (”tunnistaa” på finska, ”identifi- era”). I sammanhanget är det dock uttryckligen fråga om en specificering. Befolkningsregister- myndigheten identifierar personen i regel med hjälp av en identitetshandling.

Artikel 12. Kontroll av uppgifter. Utöver det kontinuerliga utbytet av uppgifter får folkbokföringsmyndigheterna för att säkerställa uppgifternas riktighet göra enskilda förfrågningar. Förfrågningarna får endast gälla personer som omfattas av tillämpningsområdet för kapitel III, vilket för sin del definieras i enlighet med artikel 1.1.2. Den folkbokföringsmyndighet av vilken uppgifter begärs beslutar om förfarandet och sättet för utlämnande och tillhandahållande av uppgifter. Artikeln syftar till att möjliggöra utredning av problemsituationer som t.ex. beror på felaktiga registreringar eller andra avvikelser. Enligt artikel 6.3 i den allmänna dataskyddsförordningen får det i medlemsstaternas lagstiftning föreskrivas om ändamålsbegränsningar för behandlingen av personuppgifter och om åtgärder för att tillförsäkra en laglig och rättvis behandling av personuppgifter. Genom bestämmelsen tryggas i synnerhet att behandlingen av personuppgifter är felfri och att uppgifterna är korrekta i en situation där stora mängder personuppgifter utbyts regelbundet och i elektronisk form. Vid förfrågningar och behandling av personuppgifter ska bestämmelserna i den allmänna dataskyddsförordningen iakttas, såsom artikel 25, i vilken det föreskrivs om inbyggt dataskydd och dataskydd som standard, inklusive uppgiftsminimering.

Artikel 13. Databehandlingens säkerhet. I artikel 13 föreskrivs det om vissa förfaranden i anknytning till databehandlingens säkerhet. Enligt punkt 1 ska folkbokföringsmyndigheterna senast den dag överenskommelsen träder i kraft informera de övriga folkbokföringsmyndigheterna om överenskommelsen och dess bestämmelser om databehandlingens och dataöverföringens säkerhet. Med övriga folkbokföringsmyndigheter avses i enlighet med artikel 2 avtalsenliga handläggare av personuppgifter i Estland och i Finland statens ämbetsverk på Åland. Meningen med informationsskyldigheten är att säkerställa att de parter som verkar som personuppgiftsansvariga eller handläggare enligt allmänna dataskyddsförordningen och som inte är s.k. egentliga folkbokföringsmyndigheter enligt överenskommelsen ska bli medvetna om väsentliga omständigheter med avseende på dataskyddsregleringen.

Punkt 2 innehåller handlingsförpliktelser i fall av att dataskyddet och informationssäkerheten kränks. Om en folkbokföringsmyndighet upptäcker eller har skäl att misstänka att konfidentialiteten eller integriteten i mottagna uppgifter har kränkts, ska den informera den andra folkbokföringsmyndigheten och utan dröjsmål vidta nödvändiga skyddsåtgärder. Eftersom parterna i utbytet av uppgifter är de som enligt allmänna dataskyddsförordningen är personuppgiftsansvariga, är syftet med informationsskyldigheten att säkerställa att den personuppgiftsansvariga kan

vidta de åtgärder som dataskyddsregleringen eventuellt kräver. Genom förpliktelsen tryggas i enlighet med artikel 6.3 i den allmänna dataskyddsförordningen säkerheten, integriteten och felfriheten vid behandlingen av personuppgifter i situationer där stora mängder personuppgifter utbyts regelbundet och i elektronisk form.

Kapitel IV: Slutbestämmelser

Artikel 14. *Förfaranden och tekniska lösningar för utbyte av uppgifter.* I artikeln föreskrivs det att folkbokföringsmyndigheterna separat kan avtala om förfaranden och tekniska lösningar för tillhandahållandet av uppgifter. Artikeln syftar till att möjliggöra flexibilitet i de praktiska arrangemangen och tekniska frågorna kring utbytet av uppgifter mellan folkbokföringsmyndigheterna då när det inte är ändamålsenligt att avtala om dem på fördragsnivå. Separata avtal kan endast gälla ringa frågor i samband med utbytet av uppgifter och får inte innehålla sådant som hör till området för lagstiftningen. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata har med stöd av 4 kap. i lagen om befolkningsdatasystemet möjlighet att inom sitt verksamhetsområde ingå internationella förvaltningsavtal om utlämnande av uppgifter i befolkningsdatasystemet, inklusive det ännu gällande förvaltningsavtal som ingicks 2005 mellan myndigheten och inrikesministeriet i Estland. Vad som föreskrivs i fördraget förtydligar ställningen av dessa internationella förvaltningsavtal i förhållande till fördraget.

Vid förfaranden och tekniska lösningar som hänför sig till utbyte av uppgifter ska vad som anges i den allmänna dataskyddsförordningen iaktas, såsom t.ex. de allmänna principerna enligt artikel 5, den registrerades rätt att få tillgång till uppgifter, rätten att få uppgifter korrigerade, informering om behandlingen samt den personuppgiftsansvariges ansvar och skyldigheter.

Artikel 15. *Ikraftträdande.* Artikeln gäller ikraftträdandet av överenskommelsen. I artikeln finns också bestämmelser om ändring av överenskommelsen och om tillhandahållandet av uppgifter enligt bilagan till överenskommelsen. Det har inte i överenskommelsen fastställts något visst datum för ikraftträdandet av överenskommelsen, eftersom genomförandet av överenskommelsen förutsätter lagstiftningsåtgärder och utveckling av informationssystem både i Finland och i Estland. Av denna orsak bemyndigas folkbokföringsmyndigheterna i artikeln att sinsemellan komma överens om när utbytet av uppgifter ska inledas. Planen är att utbytet av uppgifter ska inledas stegvis. Det utbyte av uppgifter som avses i artikel 10 i överenskommelsen ska dock inledas inom ett år från den dag överenskommelsen träder i kraft.

Enligt de nuvarande planerna ska utbyte av uppgifter enligt kapitel III börjas efter överenskommelsen har trätt i kraft. Därefter ska utbytet av uppgifter enligt artikel 8 om personer som redan är bosatta i avtalsstaterna för att kontrollera att personerna har antecknats vara boende i endast den ena avtalsstaten. Till sist inleds utbytet av uppgifter i enlighet med kapitel II. Ändringar i informationssystemen som hänför sig till genomförandet av överenskommelsen har redan gjorts efter det att överenskommelsen undertecknades och de förväntas vara klara senast vid ingången av 2024.

Förvaltningsavtalet från 2005 mellan inrikesministeriet i Estland och Befolkningsregistercentralen sägs upp genom ett separat avtal när utbytet av uppgifter enligt det nya fördraget har inletts. Detta förfarande avseende avslutandet av förvaltningsavtalet beror på att parterna i det nya fördraget och i förvaltningsavtalet från 2005 inte är desamma. Samtidigt säkerställs en smidig övergång från utbyte av uppgifter enligt förvaltningsavtalet till utbyte av uppgifter enligt fördraget.

Artikel 16. *Uppsägning.* Punkt 1 gäller uppsägning av överenskommelsen enligt vilken en uppsägning träder i kraft sex månader från den dag då den andra parten har fått meddelandet om

uppsägning. Rätten att säga upp avtalet gäller ländernas regeringar i egenskap av parter i överenskommelsen. I enlighet med 94 § 1 mom. i grundlagen ska riksdagen godkänna uppsägningen eftersom överenskommelsen innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen.

I punkt 2 finns bestämmelser om avbrytande av utbytet av uppgifter om det bedöms att skyddet av personuppgifter eller databehandlingens säkerhet äventyras. Staternas folkbokföringsmyndigheter har behörighet att avbryta utbytet av uppgifter. Den andra avtalsstatens folkbokföringsmyndighet ska utan onödigt dröjsmål skriftligen underrättas om avbrottet. Folkbokföringsmyndigheterna ska samarbeta i god tro för att lösa frågan, men om detta inte lyckas kan en part säga upp avtalet i enlighet med punkt 1.

Om en part i överenskommelsen beslutar att säga upp överenskommelsen med stöd av punkt 1, är det att märka att ett avbrott i utbytet av uppgifter som har skett på en folkbokföringsmyndighets initiativ kan fortsätta att gälla hela uppsägningstiden, alltså i sex månader.

Fördragstextens giltighet. Överenskommelsen har upprättats i exemplar på finska, estniska och engelska. Varje språkversion är lika giltig, men i händelse av tolkningsskiljaktighet ska den engelska texten gälla.

7 Specialmotivering till lagförslaget

7.1 Lagen om överenskommelsen med Estland om folkbokföring

1 §. Paragrafen innehåller en sedvanlig blankettbestämmelse enligt vilken de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i överenskommelsen mellan Finland och Estland om folkbokföring ska gälla som lag, sådana som Finland har förbundit sig till dem.

2 §. Paragrafen innehåller en sedvanlig blankettbestämmelse enligt vilken bestämmelser om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som inte hör till området för lagstiftningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §. Bestämmelser om ikraftträdandet av lagen utfärdas genom förordning av statsrådet. Meningen är att lagen ska sättas i kraft genom förordning samtidigt som överenskommelsen träder i kraft internationellt.

7.2 Ändringarna i lagen om hemkommun

6 §. I propositionen föreslås att 6 § i lagen om hemkommun ändras. Det görs en språklig ändring i rubriken för att också flyttningar mellan Finland och Estland ska kunna beaktas. Bestämmelser om ikraftträdandet av ändringarna utfärdas genom förordning av statsrådet. Meningen är att ändringslagen ska sättas i kraft genom förordning samtidigt som överenskommelsen träder i kraft internationellt. Samtidigt görs en liten språklig ändring i 1 mom.

Vidare föreslås ett nytt 2 mom. till 6 § i lagen om hemkommun. Ändringen gäller tillämpning av överenskommelsen mellan Finland och Estland om folkbokföring vid flyttning mellan Finland och Estland vid sidan av bestämmelserna i lagen om hemkommun. Till innehållet är nya 2 mom. likadan som 1 mom. som gäller tillämpning av överenskommelsen mellan de nordiska länderna vid flyttning mellan de nordiska länderna.

Vid sådana flyttningar på vilka tillämpas överenskommelsen mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om folkbokföring (FördrS 96/2006) fattas enligt vedertagen praxis inget separat förvaltningsbeslut. Samma praxis tillämpas i fråga om flyttningar på vilka tillämpas överenskommelsen mellan Finland och Estland.

I 4 och 5 kap. i lagen om hemkommun hänvisas det till bestämmelserna i lagen om befolkningsdatasystemet om ändringssökande och rättelse av fel som ska tillämpas på anteckning om hemkommun i befolkningsdatasystemet och på andra i systemet införda personuppgifter också när anteckningen görs utifrån överenskommelsen.

Om en person flyttar från Estland till Finland och överenskommelsen tillämpas på flyttningen, görs en anteckning i befolkningsdatasystemet så som föreskrivs i lagen om hemkommun och med de kriterier som där anges, och väsentliga är då överenskommelsens bestämmelser om utbyte av uppgifter och andra bestämmelser, såsom de i artikel 5.4 om uppgifternas riktighet.

Ändringen av lagen om hemkommun träder i kraft genom förordning på samma sätt som lagförslag 1. I den föreslagna bestämmelsen är det inte fråga om en materiell bestämmelse, utan om att överenskommelsen i enlighet med vad som beskrivs ovan ska tillämpas vid sidan av den nationella lagstiftningen när överenskommelsen har trätt i kraft. Den ändrade 6 § i lagen om hemkommun kan inte tillämpas utan att det fördrag som den hänvisar till också är i kraft. Av denna anledning är det nödvändigt att genom förordning föreskriva om ikraftträdandet av ändringen så att den kan träda i kraft samtidigt som överenskommelsen.

8 Ikraftträdande

Överenskommelsen träder i kraft den första dagen i den andra månaden efter att den senare av de skriftliga underrättelser har mottagits där staterna på diplomatisk väg meddelar varandra att de nationella rättsliga kraven för ikraftträdande av överenskommelsen har uppfyllts. Det ska alltså finnas två skriftliga underrättelser, en från vardera avtalsstaten till den andra. Om alltså den andra skriftliga underrättelsen lämnas och tas emot t.ex. den 15 mars, träder överenskommelsen i kraft den 1 maj. Utbytet av uppgifter ska inledas inom ett år från ikraftträdandet av överenskommelsen.

Estland har lämnat ett skriftligt meddelande att de rättsliga kraven för ikraftträdande av överenskommelsen har uppfyllts den 23 mars 2023.

Lagen om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen och lagen om ändring av 6 § i lagen om hemkommun avses träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet, samtidigt som överenskommelsen för Finlands och Estlands del träder i kraft.

9 Bifall av Ålands lagting

Enligt 29 § 1 mom. 1 punkten i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om folkbokföring. Det är fråga om behörighet som med stöd av 29 § 2 mom. helt eller till vissa delar kan överföras på landskapet. Folkbokföring har emellertid inte överförts på detta sätt. Fördraget om folkbokföring anses alltså omfattas av rikets lagstiftningsbehörighet. Eftersom överenskommelsen inte innehåller bestämmelser som hör till landskapet Ålands lagstiftningsbehörighet behövs bifall enligt 59 § 1 mom. i självstyrelselagen för Åland inte.

10 Verkställighet och uppföljning

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata svarar för Finlands del för det praktiska genomförandet av överenskommelsen. Finansministeriet följer hur informationsutbytet och överenskommelsen fungerar i samarbete med myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och inrikesministeriet i Estland.

11 Behovet av riksdagens samtycke samt behandlingsordning

11.1 Behovet av riksdagens samtycke

Enligt 94 § 1 mom. i grundlagen krävs riksdagens godkännande bland annat för fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller sådana bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Enligt grundlagsutskottets tolkningspraxis ska en bestämmelse anses höra till området för lagstiftningen om den gäller utövande eller begränsning av någon grundläggande fri- eller rättighet som är skyddad i grundlagen, om den i övrigt gäller grunderna för individens rättigheter och skyldigheter, om den sak som bestämmelsen gäller är sådan att om den ska enligt grundlagen föreskrivas i lag eller om det finns lagbestämmelser om den sak som bestämmelsen gäller eller om det enligt rådande uppfattning i Finland ska lagstiftas om saken. Enligt grundlagsutskottet hör en bestämmelse om en internationell förpliktelse enligt dessa kriterier till området för lagstiftningen oavsett om den strider mot eller överensstämmer med en lagbestämmelse i Finland (t.ex. GrUU 6/2001 rd och GrUU 48/2004 rd).

Överenskommelsen innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen och godkännandet av överenskommelsen kräver riksdagens medverkan. I artikel 1 definieras överenskommelsens tillämpningsområde, såsom bland annat hurdana flyttningar överenskommelsen gäller. Artikel 2 innehåller definitioner av de centrala begreppen i överenskommelsen. Eftersom definitionerna i dessa artiklar indirekt påverkar innehållet och tillämpningen av andra bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, såsom skyldigheten enligt artikel 4 att anmäla en inflyttning, hör de till området för lagstiftningen.

Enligt 9 § i lagen om hemkommun antecknar Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata en folkbokföringskommun för en finsk medborgare med anledning av att denne stadigvarande bosätter sig utomlands. Har vidare Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata av någon annan än personen själv fått uppgift om att hans eller hennes hemkommun eller bostaden där har ändrats eller om att han eller hon stadigvarande bosatt sig utomlands, får den göra motsvarande anteckning i befolkningsdatasystemet, om det är uppenbart att uppgiften kan anses tillförlitlig. Enligt artikel 5 i överenskommelsen avgör den lokala registermyndigheten i inflyttningsstaten om en person ska registreras som bosatt där. Enligt artikeln fattas detta beslut i enlighet med inflyttningsstatens lagstiftning. Utflyttningsstatens registermyndighet ska införa utflyttningen i sitt register efter att ha mottagit inflyttningsstatens meddelande om registrering av bostadsort. Den finska registermyndigheten är således i princip och tidsmässigt bunden vid en annan stats registermyndighets avgörande om huruvida en person som flyttat från Finland till Estland stadigvarande ska anses ha flyttat bort från Finland. Utflyttningsstaten har dock enligt artikel 5.4 möjlighet att bestrida riktigheten i de omständigheter som ligger till grund för registreringen av bostadsort och att samråda med inflyttningsstatens myndigheter och överenskommelsen hindrar inte de finska registermyndigheterna från att korrigera eller ändra uppgifterna i ett senare sammanhang.

Bestämmelsen i artikel 5 i överenskommelsen inverkar på förfarandet för anteckning om hemkommun för Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Enligt 2 § 3 mom. i grundlagen regleras myndigheternas verksamhet genom lag. Bestämmelsen hör till området för lagstiftningen.

Enligt artikel 4.1 ska den som flyttar från den ena staten till den andra göra en flyttningsanmälan till inflyttningsstatens registermyndighet inom den tidsfrist som anges i den statens lagar och bestämmelser. Bestämmelsen i artikeln ska anses höra till området för lagstiftningen, eftersom den gäller anmälningsskyldighet och därmed grunderna för individens rättigheter och skyldigheter. Anmälningsskyldigheten enligt överenskommelsen är dock i sig i samklang med skyldigheten enligt lagen om hemkommun att göra en flyttningsanmälan.

Artiklarna 3, 4, 6, 7, 8 och 10 innehåller bestämmelser om behandling av personuppgifter. Enligt 10 § 1 mom. i grundlagen utfärdas närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter genom lag, utöver vilket också artikel 6.1 c-punkten i allmänna dataskyddsförordningen betonar lagbundenheten i behandlingen av personuppgifter. Grundlagsutskottet har av hävd ansett att det med tanke på skyddet för personuppgifter vid en registrering är viktigt att reglera åtminstone registreringens syfte, innehållet i de registrerade personuppgifterna, tillåtna användningsändamål, inbegripet möjligheten att lämna ut uppgifterna, och bevaringstiden för uppgifterna i personregistren samt den registrerades rättsskydd. Kravet på reglering genom lag sträcker sig också till möjligheten att lämna ut personuppgifter via en teknisk anslutning (GrUU 17/2007 rd, s. 3 och GrUU 30/2005 rd, s. 3). Regleringen av behandlingen av personuppgifter på lagnivå ska vara heltäckande och detaljerad (se t.ex. GrUU 1/2018 rd, s. 2, GrUU 31/2017 rd, s. 2).

I sitt utlåtande om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning som kompletterar EU:s allmänna dataskyddsförordning har grundlagsutskottet dock ansett det vara motiverat att justera sin tidigare ståndpunkt till lagstiftningen om skyddet för personuppgifter på vissa punkter. Skyddet för personuppgifter bör i första hand tryggas med stöd av allmänna dataskyddsförordningen och den allmänna nationella lagstiftningen. Speciallagstiftning bör vara avgränsad till nödvändiga bestämmelser inom ramen för det nationella handlingsutrymme som dataskyddsförordningen medger (GrUU 14/2018 rd, s. 4).

Överenskommelsens bestämmelser om behandling av personuppgifter ska dock anses vara på lagnivå, även om det på behandlingen av uppgifter också inom överenskommelsens tillämpningsområde i första hand är dataskyddsförordningens och dataskyddslagens bestämmelser som tillämpas. I överenskommelsen utnyttjas det nationella handlingsutrymmet i dataskyddsförordningen, eftersom det i överenskommelsen i samband med fastställandet av bostadsort för den som flyttar bestäms vilka uppgifter som byts ut och hur de behandlas. Handlingsutrymmet grundar sig på artikel 6.1 c och 6.3 i allmänna dataskyddsförordningen. Den rättsliga grunden för behandlingen av personuppgifter kan regleras i lag i sådana fall där behandlingen är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige (artikel 6.1 c). Enligt artikel 6.3 i förordningen ska syftet med behandlingen fastställas i den rättsliga grunden. Den rättsliga grunden kan innehålla särskilda bestämmelser för att anpassa tillämpningen av bestämmelserna i dataskyddsförordningen, bland annat: de allmänna villkor som ska gälla för den personuppgiftsansvariges behandling, vilken typ av uppgifter som ska behandlas, vilka registrerade som berörs, de enheter till vilka personuppgifterna får lämnas ut och för vilka ändamål, ändamålsbegränsningar, lagringstid samt typer av behandling och förfaranden för behandling, inbegripet åtgärder för att tillförsäkra en laglig och rättvis behandling, däribland för behandling i andra särskilda situationer enligt kapitel IX. Unionsrätten eller medlemsstaternas lagstiftning ska uppfylla ett mål av allmänt intresse och vara proportionell mot det legitima mål som eftersträvas.

Målet med överenskommelsen är att underlätta utbytet av befolkningsdata mellan staterna och att säkerställa korrektheten och integriteten hos de uppgifter som utbyts, vilket kan anses vara förenligt med det allmänna intresset. Vid sidan av bestämmelserna i överenskommelsen iakttas i princip bestämmelserna i den allmänna dataskyddsförordningen och lagen om befolkningsdatasystemet och genom överenskommelsen regleras endast i kompletterande syfte till den del det behövs med tanke på skyddet av personuppgifter samt myndigheternas behörighet och förfaranden. Regleringen har avgränsats till endast det nödvändiga i enlighet med grundlagsutskottets praxis, eftersom det nationellt inte förslås någon extra reglering i förhållande till överenskommelsen.

11.2 Behandlingsordning

Överenskommelsen har samband med skyddet av privatlivet enligt grundlagen. Enligt 10 § 1 mom. i grundlagen utfärdas närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter genom lag. I överenskommelsen ingår det bestämmelser om behandling av personuppgifter, så som ovan beskrivits. Enligt artikel 5.1 b i dataskyddsförordningen ska personuppgifter samlas in för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål och inte senare behandlas på ett sätt som är oförenligt med dessa ändamål. Med anledning av överenskommelsen behandlas personuppgifter även framöver på ett sätt som är förenligt med ändamålet för insamlandet eftersom syftet med behandlingen är att uppdatera befolkningsdatasystemet. Eftersom uppgifterna behandlas för ett sådant ändamål av allmänt intresse och för att utföra en lagstadgad uppgift är det inte problematiskt utgående från det skydd för privatlivet och personuppgifter som föreskrivs i grundlagens 10 § 1 mom. (GrUU 3/2004 rd, s. 2/II). Vidare ska regleringen av behandlingen av personuppgifter på lagnivå ska vara heltäckande och detaljerad, men komplettera den allmänna dataskyddsförordningen (se GrUU 1/2018 rd, s. 2, GrUU 31/2017 rd, s. 2 och GrUU 14/2018 rd, s. 4) och därför innehåller överenskommelsen nödvändiga bestämmelser om personuppgifter och behandlingen av dem.

Överenskommelsen har också samband med rörelsefriheten enligt grundlagen samt med den fria rörlighet som tryggas i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Enligt 9 § 1 mom. i grundlagen har finska medborgare samt utlänningar som lagligen vistas i landet rätt att röra sig fritt inom landet och att där välja bostadsort. Enligt paragrafens 3 mom. regleras rätten för utlänningar att resa in i Finland och att vistas i landet genom lag. I lagen om hemkommun regleras hur hemkommunen och bostaden där samt folkbokföringskommunen för en finsk medborgare som är stadigvarande bosatt i utlandet ska bestämmas. Hemkommunen och bostaden där samt folkbokföringskommunen för en finsk medborgare som är stadigvarande bosatt i utlandet antecknas i det i lagen om befolkningsdatasystemet avsedda befolkningsdatasystemet. I befolkningsdatasystemet antecknas också en tillfällig bostad anmäld av den berörda personen. Hemkommunen och bostaden där för en person som kommer från utlandet och som bor här bestäms också i enlighet med bestämmelserna i lagen om hemkommun på de villkor som föreskrivs i lagen. Överenskommelsen påverkar emellertid inte den faktiska rörelsefriheten eller valet av bostadsort, eftersom det är fråga om överföring av uppgifter om dessa fakta mellan staterna och om att hålla uppgifterna uppdaterade. Förutsättningarna för inresa och vistelse ändras inte genom överenskommelsen, och de gällande bestämmelserna förpliktar den som flyttar till eller flyttar ut ur landet att underätta myndigheten om detta.

Artikel 5 i överenskommelsen gör de anteckningar som ska göras i befolkningsdatasystemet i Finland i vissa situationer beroende av estniska myndigheter. Detta är kopplat till Republiken Finlands suveränitet som bekräftas i 1 § 1 mom. i grundlagen. Grundlagsutskottet har ansett att sådana internationella förpliktelser som är sedvanliga i ett modernt samhälle och som endast i

ringa utsträckning påverkar statens suveränitet inte i sig står i strid med grundlagens bestämmelser om suveräniteten (se t.ex. GrUU 6/2001 rd). Elektroniskt utbyte av befolkningsdata kan i ljuset av den nordiska överenskommelsen om utbyte av befolkningsdata från 2007 anses vara sedvanligt förfarande i ett modernt samhälle som ska säkerställa befolkningsregistrens aktualitet och korrekthet när en person flyttar från ett land till ett annat. Hos de personuppgiftsansvariga för det finska befolkningsdatasystemet kvarstår också oavsett överenskommelsen rätten att korrigera felaktiga uppgifter i systemet, antingen på eget initiativ eller på begäran av den registrerade. Avtalet har till dessa delar betydelse också med tanke på rättsskyddet och principerna för god förvaltning enligt 21 § i grundlagen. Om den finska befolkningsdatamyndigheten på begäran av en person vägrar rätta en uppgift som den registrerade anser vara felaktig, ska det fattas ett skriftligt beslut om detta. Det ska vara möjligt att söka ändring i beslutet med stöd av lagen om befolkningsdatasystemet.

Enligt 94 § i grundlagen krävs riksdagens godkännande för fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller sådana bestämmelser som hör till området för lagstiftningen eller annars har avsevärd betydelse, eller som enligt grundlagen av någon annan anledning kräver riksdagens godkännande. I artikel 14 i överenskommelsen föreskrivs det att folkbokföringsmyndigheterna separat kan avtala om förfaranden och tekniska lösningar för tillhandahållandet av uppgifter. Bestämmelsen syftar till att möjliggöra flexibilitet i de praktiska arrangemangen och tekniska frågorna kring utbytet av uppgifter mellan folkbokföringsmyndigheterna genom förvaltningsavtal då när det inte är ändamålsenligt att avtala om dem på fördragsnivå.

Med sådana separata avtal som avses i artikel 14 kan endast ringa frågor och tekniska detaljer i samband med utbytet av uppgifter avtalas och bestämmas (se GrUU 5/2007 rd och GrUU 16/2004 rd). Sådana förvaltningsavtal får inte stå i konflikt med bestämmelserna i överenskommelsen eller i lag, utan ska syfta till att tjäna överenskommelsens mål för utbytet av uppgifter. Vidare har befogenheten att ingå avtal för Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata för avtalsparternas del begränsats till de estniska folkbokföringsmyndigheterna. På det här sättet skapar befogenhetsöverföringen alltså ingen avvikelse från 94 § i grundlagen.

Eftersom överenskommelsen inte innehåller bestämmelser som gäller grundlagen på det sätt som avses i 94 § 2 mom. eller 95 § 2 mom. i grundlagen, kan den godkännas med enkel majoritet och förslaget till lag om sättande i kraft av överenskommelsen godkännas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm 1

Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 94 § i grundlagen föreslås det att riksdagen godkänner det i Helsingfors den 21 september 2022 ingångna avtalet mellan Republiken Finlands regering och Republiken Estlands regering om folkbokföring.

Kläm 2

Med stöd av vad som anförts ovan och eftersom överenskommelsen innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, föreläggs riksdagen samtidigt följande lagförslag:

1.

Lag

om överenskommelsen med Estland om folkbokföring

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i den i Helsingfors den 21 september 2022 mellan Republiken Finlands regering och Republiken Estlands regering ingångna överenskommelsen om folkbokföring ska gälla som lag, sådana som Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Bestämmelser om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som inte hör till området för lagstiftningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

2.

Lag

om ändring av 6 § i lagen om hemkommun

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om hemkommun (201/1994) 6 §, sådan den lyder i lag 956/2005, som följer:

6 §

Hemkommun vid flyttning mellan de nordiska länderna eller mellan Finland och Estland

När någon flyttar från ett annat nordiskt land till Finland eller från Finland till ett annat nordiskt land, tillämpas vid sidan av denna lag överenskommelsen mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om folkbokföring.

När någon flyttar från Estland till Finland eller från Finland till Estland, tillämpas vid sidan av denna lag den mellan Republiken Finlands regering och Republiken Estlands regering ingångna överenskommelsen om folkbokföring.

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

Helsingfors den 5 oktober 2023

Statsminister

Petteri Orpo

Kommun- och regionminister Anna-Kaisa Ikonen

**ÖVERENSKOMMELSE
MELLAN REPUBLIKEN FINLANDS REGERING OCH REPUBLIKEN ESTLANDS RE-
GERING OM FOLKBOKFÖRING**

För att stödja befolkningens rörlighet och underlätta folkbokföringen i sina respektive stater och för att i ömsesidigt samarbete utveckla sina befolkningsregister och organisera utbytet av personuppgifter mellan registren samt för att öka användningen av automatiserade förfaranden har Republiken Finlands regering och Republiken Estlands regering (nedan kallade *parterna*) kommit överens om följande:

KAPITEL I: Allmänna bestämmelser

Artikel 1

Överenskommelsens tillämpningsområde

1. Denna överenskommelse tillämpas mellan Finland och Estland (nedan kallade *staterna*) som följer:

1. på anmälningar om och registrering av uppgifter i staternas befolkningsregister om en person, oavsett medborgarskap, som är registrerad som bosatt i den ena staten och som har för avsikt att flytta eller som har flyttat till den andra staten (nedan kallad *den som flyttar*). På anmälningar om och registrering av dessa uppgifter tillämpas bestämmelserna i kapitel II. Överenskommelsen tillämpas emellertid inte, om utflyttningsstaten till den som flyttar inte inom tre månader efter anmäld utflyttning har fått den underrättelse som avses i artikel 6,
2. på utbyte av uppgifter mellan staterna om estniska medborgare registrerade i befolkningsregistret i Finland och finländska medborgare registrerade i befolkningsregistret i Estland. På utbytet av uppgifter tillämpas bestämmelserna i kapitel III.

2. Denna överenskommelse tillämpas på personuppgifter i staternas befolkningsregister. Skyldigheten att lämna ut uppgifter gäller en stat endast till den del uppgifterna i fråga finns att tillgå i dess befolkningsregister.

3. Överenskommelsen tillämpas på de personuppgifter i befolkningsregistren som är giltiga vid anmälningstidpunkten och tidigare uppgifter lämnas inte ut, om inte annat bestäms i överenskommelsen.

4. Om det finns nationell lagstiftning som gäller begränsningar i behandlingen av eller konfidentialiteten i personuppgifter, däribland men inte endast skyddade adresser, tillämpas den lagstiftningen vid utlämning av uppgifter i enlighet med denna överenskommelse.

Artikel 2

Definitioner

1. I denna överenskommelse avses med

a) termen *bostadsort*

i) i Finland hemkommun och bostad där, och

ii) i Estland den bostadsadress som är registrerad i befolkningsregistret,

b) termen *tillfällig vistelse* mindre än 12 månaders vistelse i inflyttningsstaten. Tillfällig vistelse anses i regel inte utgöra grund för bostadsort enligt denna överenskommelse,

c) termen *adress* de adressuppgifter för bostadsorten som är registrerade i befolkningsregistret. För Finlands del avses även de adressuppgifter för en tillfällig bostad som är registrerade i befolkningsregistret,

d) termen identifikationsnummer

i) i Finland personbeteckning (henkilötunnus),

ii) i Estland personnummer (isikukood), och

iii) varje annan sådan identifieringsbeteckning i ett befolkningsregister som kan jämföras med de identifikationsnummer som anges ovan,

e) termen *inflyttningsstat* den stat där en person har bosatt sig efter att ha flyttat från den andra staten,

f) termen *utflyttningsstat* den stat från vilken en person har flyttat till inflyttningsstaten,

g) termen *folkbokföringsmyndighet* inrikesministeriet i Republiken Estland och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata i Finland,

h) termen *övriga folkbokföringsmyndigheter* befolkningsregistrets avtalsenliga handläggare av personuppgifter i Estland och i Finland statens ämbetsverk på Åland,

i) termen *befolkningsregister* befolkningsregistret i Estland och befolkningsdatasystemet i Finland,

j) termen *tredje part* vilken som helst annan fysisk eller juridisk person, myndighet, annat ämbetsverk eller organ än den registrerade, folkbokföringsmyndigheterna och de personer som under folkbokföringsmyndighetens direkta kontroll är behöriga att behandla personuppgifter.

2. Inflyttningsstaten och utflyttningsstaten bestäms för varje flyttning i enlighet med definitionerna ovan och ska vara oförändrade efter varje flyttning tills personen i fråga igen flyttar från den ena staten till den andra.

3. Folkbokföringsmyndigheten ska underrätta den andra folkbokföringsmyndigheten, om dess eller övriga folkbokföringsmyndigheters uppgifter överförs på andra organ än de nämnda.

Artikel 3

Elektroniskt utbyte av uppgifter och syftet med utbytet

1. De anmälningar som anges i denna överenskommelse får förmedlas elektroniskt mellan de två staternas folkbokföringsmyndigheter.

2. Vardera staten ska bära sina egna kostnader för tillhandahållande och mottagande av uppgifter enligt denna överenskommelse.

3. Vardera staten får behandla personuppgifter som tillhandahållits av den andra staten i enlighet med kapitel II och III i denna överenskommelse endast för att uppdatera och rätta uppgifter i sitt eget befolkningsregister till den del det är nödvändigt för att utföra myndigheternas lagstadgade uppgifter. När den ena staten har gjort anteckningar i sitt befolkningsregister utifrån personuppgifter som har tillhandahållits av den andra staten får emellertid uppgifterna i befolkningsregistret behandlas i enlighet med den nationella lagstiftningen och lagstiftningen i Europeiska unionen.

KAPITEL II: Anmälningar om och registrering av befolkningsregisteruppgifter

Artikel 4

Skyldigheter för den som flyttar

1. Den som flyttar från endera staten till den andra ska göra en flyttningsanmälan till inflyttningsstatens folkbokföringsmyndighet i enlighet med den statens lagar och bestämmelser och inom den tidsfrist som där anges.

2. I samband med denna anmälan ska den som flyttar ange sin tidigare bostadsort, inklusive kommun, i utflyttningsstaten före flyttningen, sitt identifikationsnummer i utflyttningsstaten

och varje annan uppgift som krävs enligt inflyttningsstatens lagstiftning. Den som flyttar ska också styrka sin identitet genom en sådan officiell identifikation som krävs enligt den nationella lagstiftningen eller Europeiska unionens lagstiftning.

3. Vistelsen i inflyttningsstaten för den som flyttar ska också vara laglig enligt inflyttningsstatens nationella lagstiftning eller Europeiska unionens lagstiftning. Denna överenskommelse varken ändrar något i eller utgör något undantag från de villkor för vistelse i endera staten eller skyldigheterna i samband med det som föreskrivs i den nationella lagstiftningen eller i Europeiska unionens lagstiftning.

Artikel 5

Behörighet att fastställa en persons bostadsort

1. Inflyttningsstatens folkbokföringsmyndighet beslutar huruvida en bostadsort i den staten ska registreras för den som flyttar. Detta beslut fattas i enlighet med inflyttningsstatens lagstiftning.
2. Om inflyttningsstatens folkbokföringsmyndighet beslutar registrera en bostadsort i den staten för den som flyttar, ska den berörda personen snarast möjligt ges ett identifikationsnummer med iakttagande av samma regler som tillämpas på personer som flyttar till den staten från andra stater än Finland eller Estland.
3. Utflyttningsstatens folkbokföringsmyndighet ska anteckna utflyttningen i sitt register först efter att ha mottagit inflyttningsstatens meddelande om registrering av bostadsort.
4. Om utflyttningsstatens folkbokföringsmyndighet bestrider riktigheten i de omständigheter som ligger till grund för registreringen av bostadsort, kan den samråda med sin motpart i inflyttningsstaten om fallet.

Artikel 6

Meddelande om registrering av den som flyttar

1. När inflyttningsstatens folkbokföringsmyndighet har beslutat huruvida en bostadsort i inflyttningsstaten ska registreras för den som flyttar, ska den berörda personen och utflyttningsstatens folkbokföringsmyndighet meddelas beslutet.
2. Följande personuppgifter lämnas ut till utflyttningsstatens folkbokföringsmyndighet:
 - 1) identifikationsnummer i utflyttningsstaten,
 - 2) namn,
 - 3) födelsedatum,

- 4) födelseort,
- 5) medborgarskap,
- 6) kön,
- 7) identifikationsnummer i inflyttningsstaten,
- 8) datum för flyttningen till inflyttningsstaten,
- 9) bostadsort, inklusive kommun,
- 10) inflyttningsstatens lokala folkbokföringsmyndighet.

3. Uppgifter enligt punkt 2.7–2.10 i denna artikel lämnas ut endast om det enligt beslutet registreras en bostadsort i inflyttningsstaten för personen ifråga.

4. Om inflyttningsstatens folkbokföringsmyndighet senare återtar ett tidigare beslut om registrering av bostadsort för den som flyttar, ska utflyttningsstaten meddela detta med angivande av uppgifterna i punkt 2.1, 2.2, 2.8 och 2.9 i denna artikel.

Artikel 7

Utlämnande av personuppgifter om den som flyttar

När utflyttningsstatens folkbokföringsmyndighet har fått underrättelse om att en bostadsort har registrerats i inflyttningsstaten för den som flyttar och infört detta i sitt register ska den lämna ut följande personuppgifter om den som flyttar till inflyttningsstatens folkbokföringsmyndighet:

- 1) identifikationsnummer i inflyttningsstaten och i utflyttningsstaten,
- 2) namn,
- 3) födelsedatum och födelseort,
- 4) kön,
- 5) medborgarskap,
- 6) civilstånd och datum för ändrat civilstånd,
- 7) namn, födelsedatum och kön för nuvarande make eller partner i ett registrerat partnerskap till den som flyttar,
- 8) namn, födelsedatum, födelseort och kön för varje barn under 18 år till den som flyttar och uppgift huruvida denne är vårdnadshavare till respektive barn,
- 9) om den som flyttar är under 18 år, namn, födelsedatum, födelseort, kön och identifikationsnummer i utflyttningsstaten för varje förälder eller vårdnadshavare till den som flyttar.

Artikel 8

Fastställande av bostadsort efter att överenskommelsen har trätt i kraft

1. Ikraftträdandet av denna överenskommelse ska inte inverka på bostadsorten för sådana personer som endast har bostadsort i antingen Finland eller Estland.

2. För den som har en bostadsort i bägge stater när denna överenskommelse träder i kraft registreras enligt överenskommelsen en bostadsort endast i den ena staten. Personen i fråga ska ha kvar den bostadsort han eller hon själv ser som sin bostadsort utifrån familjeförhållanden, utkomst eller andra motsvarande omständigheter och som personen på grund av dessa omständigheter har primär anknytning till. Om en persons egen uppfattning om sin bostadsort inte kan utredas, kvarstår bostadsorten i den stat där den senast ändrades.

3. Folkbokföringsmyndigheten i den stat där personens bostadsort senast ändrades avgör vilkendera bostadsorten den berörda personen ska ha kvar. Folkbokföringsmyndigheten i fråga ska underrätta den andra statens folkbokföringsmyndighet om sitt beslut.

4. I den stat där personen har kvar sin bostadsort görs inga ändringar i registreringen av bostadsort. I den stat där personen förlorar sin bostadsort, ska den bostadsorten avregistreras och personen registreras som utflyttad till den andra staten. Den dag denna registeranteckning görs registreras som det datum då bostadsorten upphör att gälla och som utflyttningsdag.

Artikel 9

Utbyte av uppgifter för att möjliggöra fastställande av bostadsort

1. För att bostadsorten ska kunna fastställas i enlighet med artikel 8 ska vardera statens folkbokföringsmyndighet till sin motpart i den andra staten lämna ut de personuppgifter som anges i artikel 9.2 om personer som enligt deras befolkningsregisteruppgifter kan förmodas ha en bostadsort i vardera staten. Dessa uppgifter ska lämnas för varje person som har bostadsort i den uppgiftslämnande staten och som enligt den statens folkbokföring dessutom är

- 1) medborgare i den andra staten, eller
- 2) medborgare i någon annan stat, statslös eller har icke fastställt medborgarskap och
 - a) tidigare har haft bostadsort i den andra staten,
 - b) har eller har haft en tillfällig adress i den andra staten,
 - c) är född i den andra staten, eller
 - d) enligt uppgift har ett identifikationsnummer i den andra staten.

2. För de personer som anges i föregående punkt lämnas följande personuppgifter:

- 1) identifikationsnummer i bägge stater,
- 2) namn,
- 3) födelsedatum och födelseort,
- 4) kön,

- 5) adress,
- 6) datum när adressen registrerades.

3. Material med personuppgifter enligt denna artikel från den andra staten får användas endast för fastställande av bostadsort enligt artikel 8. Materialet ska avföras så snart det inte längre behövs för detta ändamål. Efter att bostadsorten har fastställts får personuppgifterna i materialet endast sparas som bilaga till beslut eller registeranteckningar om fastställande av bostadsort, till den del detta enligt den nationella lagstiftningen eller Europeiska unionens lagstiftning är nödvändigt.

KAPITEL III: Utbyte av uppgifter mellan staternas folkbokföringsmyndigheter

Artikel 10

Uppgifter som utbyts mellan folkbokföringsmyndigheterna

1. Folkbokföringsmyndigheterna lämnar ömsesidigt ut följande uppgifter som har registrerats i befolkningsregistret i Finland eller Estland beträffande personer som anges i artikel 1.1.2:
 1. grundläggande personuppgifter,
 2. civilstånd,
 3. barn under 18 år,
 4. föräldrar och vårdnadshavare, om den registrerade är under 18 år,
 5. adress.
2. De detaljuppgifter som ska lämnas ut anges i bilagan som är en integrerad del av denna överenskommelse.

Artikel 11

Tillhandahållande av uppgifter

1. Folkbokföringsmyndigheten ska åtminstone en gång i veckan tillhandahålla den andra folkbokföringsmyndigheten sådana ändringar i de uppgifter som anges i artikel 10 och i bilagan till denna överenskommelse som har registrerats i befolkningsregistret. Folkbokföringsmyndigheterna kan komma överens om mer frekvent tillhandahållande av uppgifter.
2. Tillhandahållandet av uppgifter enligt punkt 1 i denna artikel ska alltid åtminstone inkludera identifikationsnumret. Om det är tekniskt möjligt, ska grundläggande personuppgifter enligt artikel 10.1 inkluderas.

3. Om det inte är möjligt att identifiera vilken i den mottagande folkbokföringsmyndigheten registrerad person de tillhandahållna uppgifterna avser, ska den tillhandahållande folkbokföringsmyndigheten, på särskild begäran av den mottagande folkbokföringsmyndigheten och i den mån det är tekniskt möjligt och möjligt enligt den nationella lagstiftningen eller Europeiska unionens lagstiftning, tillhandahålla sådana kompletterande uppgifter som är nödvändiga för att identifiera personen. Sådana kompletterande uppgifter får användas endast i detta syfte.

Artikel 12

Kontroll av uppgifter

Folkbokföringsmyndigheterna kan för att säkerställa uppgifternas riktighet göra enskilda förfrågningar beträffande personer inom tillämpningsområdet för detta kapitel. Den folkbokföringsmyndighet som tillhandahåller sådana uppgifter beslutar om förfarandet och sättet för enskilda fall.

Artikel 13

Databehandlingens säkerhet

1. Folkbokföringsmyndigheterna ska senast den dag denna överenskommelse träder i kraft informera de övriga folkbokföringsmyndigheterna om överenskommelsen och dess bestämmelser om säkerhet i databehandlingen och dataöverföringen.

2. Om en folkbokföringsmyndighet upptäcker eller har skäl att misstänka att konfidentialiteten eller integriteten i de uppgifter som har mottagits i enlighet med denna överenskommelse har kränkts, ska den underrätta den andra folkbokföringsmyndigheten och utan dröjsmål vidta nödvändiga skyddsåtgärder.

KAPITEL IV: Slutbestämmelser

Artikel 14

Förfaranden och tekniska lösningar för utbyte av uppgifter

Folkbokföringsmyndigheterna kan separat avtala om de praktiska förfarandena och tekniska lösningarna för tillhandahållande av uppgifter samt om arrangemangen för införande av uppgiftsutbytet.

Artikel 15

Ikraftträdande

1. Denna överenskommelse träder i kraft den första dagen i den andra månaden efter att den senare av de skriftliga underrättelser har mottagits där staterna på diplomatisk väg meddelar varandra att de nationella rättsliga kraven för ikraftträdande av överenskommelsen har uppfyllts.
2. Denna överenskommelse får ändras genom ömsesidigt skriftligt samtycke mellan parterna. Alla ändringar träder i kraft på det sätt som fastställs i punkt 1 i denna artikel.
3. När överenskommelsen har trätt i kraft tillhandahåller folkbokföringsmyndigheterna varandra de uppgifter om den andra statens medborgare som anges i artikel 10.
4. Giltighetstiden för avtalet om överlämning av befolkningsregisterdata mellan inrikesministeriet i Republiken Estland och Befolkningsregistercentralen i Finland, undertecknat den 18 januari 2005, ska upphöra genom ett separat avtal när utbytet av uppgifter om personer som avses i artikel 1.1.2 inleds.
5. Folkbokföringsmyndigheterna avtalar separat om tidtabellen för inledande av anmälningar om och registrering av befolkningsregisterdata enligt kapitel II i överenskommelsen samt för de åtgärder enligt artikel 8 och 9 som krävs för att inleda förfarandet enligt kapitel II.
6. Det utbyte av uppgifter som avses i artikel 10 i denna överenskommelse ska inom ett år från den dag denna överenskommelse träder i kraft inledas med uppgifter om sådana dödsfall som nämns i punkt I.4 i bilagan till överenskommelsen. Folkbokföringsmyndigheterna avtalar separat om tidtabellen för att utvidga utbytet av uppgifter till att omfatta alla de uppgifter som anges i bilagan till denna överenskommelse.

Artikel 16

Uppsägning

1. Vardera parten får säga upp denna överenskommelse genom skriftlig underrättelse på diplomatisk väg till den andra parten. En uppsägning träder i kraft sex månader från den dag då den andra parten har fått meddelandet om uppsägning.
2. Vardera folkbokföringsmyndigheten får när som helst och med omedelbar verkan avbryta utbytet av uppgifter enligt denna överenskommelse, om den har skäl att misstänka att skyddet av personuppgifter eller databehandlingens säkerhet äventyras. Folkbokföringsmyndigheten ska utan onödigt dröjsmål skriftligen underrätta den andra folkbokföringsmyndigheten om avbrottet. Folkbokföringsmyndigheterna ska samarbeta i god tro för att lösa frågan. Om problemet inte kan lösas, får parten säga upp denna överenskommelse i enlighet med punkt 1.

3. Om denna överenskommelse sägs upp, ska sådana anteckningar som införts i respektive stats befolkningsregister utifrån uppgifter som utbytts med stöd av bestämmelserna i denna överenskommelse fortsatt anses vara tillförlitliga, om inte något annat visas.

Till bekräftelse härav har undertecknade, därtill vederbörligen befullmäktigade av sina respektive regeringar, undertecknat denna överenskommelse.

Upprättad i två exemplar i Helsingfors den 21 september 2022 på finska, estniska och engelska, vilka alla texter är lika giltiga. I händelse av tolkningsskiljaktighet ska den engelska texten gälla.

Bilaga

BILAGA TILL ÖVERENSKOMMELSEN MELLAN REPUBLIKEN FINLANDS REGERING OCH REPUBLIKEN ESTLANDS REGERING OM FOLKBOKFÖRING

Enligt artikel 10 i överenskommelsen mellan Republiken Finlands regering och Republiken Estlands regering om folkbokföring ska folkbokföringsmyndigheterna utbyta följande uppgifter:

I. Grundläggande personuppgifter om den registrerade

1. Identifikationsnummer i bägge stater
2. Fullständigt namn
3. Födelsedatum och födelseort
4. Dödsdag

II. Uppgifter om den registrerades civilstånd

1. Civilstånd
2. Datum för ändrat civilstånd
3. Fullständigt namn och födelsedatum för den registrerades make eller partner i ett registrerat partnerskap (i tillämpliga delar)

III Uppgifter om barn under 18 år till den registrerade

1. Fullständigt namn och födelsedatum för varje barn
2. Uppgifter om barnets vårdnadshavare
 - a) Uppgift om huruvida den registrerade är barnets vårdnadshavare eller inte
 - b) Datum för ändrade vårdnadsförhållanden
3. Barnets kön och födelseort, men endast i samband med någon av följande omständigheter:
 - a) den registrerade får barn,
 - b) den registrerade adopterar ett barn,
 - c) den registrerade bekräftas juridiskt som förälder till ett barn eller
 - d) i något annat fall där barnet för första gången registreras med den registrerade.

IV. Uppgifter om föräldrar och vårdnadshavare till en registrerad under 18 år

1. Fullständigt namn och födelsedatum för respektive förälder och vårdnadshavare
2. Datum för ändrade vårdnadsförhållanden

V. Uppgifter om den registrerades adress

1. Adress till stadigvarande bostad
2. Adress till tillfällig bostad
3. Datum då de angivna adresserna har trätt i kraft eller upphört

2.

Lag

om ändring av 6 § i lagen om hemkommun

In enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om hemkommun (201/1994) 6 §, sådan den lyder i lag 956/2005, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

6 §

Hemkommun vid flyttning mellan de nordiska länderna

*Hemkommun vid flyttning mellan de nordiska länderna eller mellan **Finland och Estland***

När någon flyttar från ett annat nordiskt land till Finland eller från Finland till ett annat nordiskt land, tillämpas jämte denna lag överenskommelsen mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om folkbokföring.
(ny)

När någon flyttar från ett annat nordiskt land till Finland eller från Finland till ett annat nordiskt land, tillämpas *vid sidan av* denna lag överenskommelsen mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om folkbokföring.

När någon flyttar från Estland till Finland eller från Finland till Estland, tillämpas vid sidan av denna lag den mellan Republiken Finlands regering och Republiken Estlands regering ingångna överenskommelsen om folkbokföring.

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.
